

**SENARAI PROGRAM / PROJEK PEMBAHARUAN DAN PENAMBAHBAIKAN BAGI TAHUN 2014
DI BAWAH KEMENTERIAN KESIHATAN**

Tajuk	Fokus WPA 21			Rasional / Objektif	Keterangan Ringkas
	Fokus	Struktur Organisasi	Pelaksanaan Organisasi		
JABATAN PENTADBIRAN DAN KEWANGAN					
Pameran karnival dan kerjaya kesihatan			✓	Untuk memberikan maklumat yang relevan kepada orang ramai, terutama penuntut-penuntut khusus daripada Institusi Pengajian Tinggi, Sekolah-sekolah menengah dan Lulusan Graduan mengenai kerjaya di dalam bidang penjagaan kesihatan	Diadakan pada setiap dua tahun dianjurkan oleh Kementerian Kesihatan dengan mempamerkan semua bidang kerjaya dalam penjagaan kesihatan. Ianya diadakan pada 23 - 26 Januari 2014 di Dewan Al-'Afiah, Kementerian Kesihatan. Peserta sasaran - Institusi Pengajian Tinggi, Sekolah-sekolah menengah dan Lulusan Graduan. Career talk dan aktiviti interaktif bersama pengunjung booth.
Peningkatan perkembangan kapasiti			✓	Untuk meningkatkan perkembangan kapasiti tenaga manusia melalui latihan-latihan dalam dan luar negara.	Kementerian Kesihatan sentiasa mengutamakan dan menyokong pegawai dan kakitangan untuk mengikuti kursus latihan dalam dan luar negara, yang bersesuaian dengan keperluan Jabatan/Bahagian masing-masing dalam usaha mempertingkatkan kemahiran bagi meningkatkan kualiti perkhidmatan.
Kursus Orientasi bagi graduan yang baru berkhidmat			✓	Kursus khusus bagi graduan yang baru berkhidmat, kursus ini dirancang untuk dilaksanakan sekali setiap tahun.	Kursus orientasi jururawat yang baru berkhidmat adalah bagi jururawat yang baru berkhidmat, antara lain kandungan kursus ini ialah General orders, Etikakerja, Financial Regulations dan Kemudahan-kemudahan dalam perkhidmatan. Dilaksanakan pada 8-17 April 2014, dihadiri oleh 28 jururawat.
Bengkel pengurusan kerja positif			✓	Untuk membina sikap dan amalan kerja positif dikalangan peserta dan menjana motivasi untuk peserta terus menyumbang untuk kejayaan Kementerian Kesihatan.	Bengkel selama 2 hari ini merupakan salah satu siri bengkel dibawah Program Membudayakan Pemedulian pelanggan yang telah dilancarkan oleh menteri kesihatan pada 22 April 2014 dan disasarkan kepada frontliners dalam Divisyen IV dan V.
DASAR DAN PERANCANGAN					
Meneliti / Mengumpul dasar-dasar kementerian kesihatan	✓			Untuk mengemaskini dan menyelaraskan dasar-dasar yang sedia ada bagi memenuhi keperluan semasa.	Penelitian semula / pengemaskinian Skim pembayaran Memperkenalkan Pelan Perlindungan Kesihatan bagi Pegawai dan Kakitangan Perkhidmatan Perubatan Kecemasan dan Ambulans (EMAS). Skim Perlindungan Kesihatan kepada pekerja-pekerja asing. Pengumpulan dasar-dasar Kesihatan meliputi pentadbiran dan pengurusan, kesihatan asasi, pergigian, renal, makmal, dasar-dasar antarabangsa dan promosi kesihatan.

Meningkatkan kualiti statistik / maklumat kesihatan		✓		<p>Untuk menghasilkan data serta maklumat kesihatan yang lebih tepat, <i>reliable</i> dan tepat pada masanya.</p>	<p>i. Penelitian semula prosedur laporan kematian di hospital-hospital melalui inisiatif penegemaskinian Borang Medical Certificate of the Cause of Death dan Borang Post Mortem Examination Certificate yang diwartakan di bawah Birthd and Deaths Registration Rules 1957 dan Akta Pendaftaran Beranak dan Mati Penggal 79 di bawah Seksyen 25(1).</p> <p>ii. Penelitian semula dan pembaikan ke atas proses pengesahan penyebab kematian bagi kematian-kematian di luar hospital (Non-Hospital Deaths) dengan memperkenalkan 'Verbal Autopsy' bagi membantu mendapatkan maklumat tambahan untuk mengenalpasti penyebab kematian yang lebih tepat.</p>
Bengkel <i>clinical coding with emphasis on ICD-10 Training</i>		✓		<p>Kementerian Kesihatan telah melaksanakan Sistem Pengurusan Maklumat Kesihatan (Bru-HIMS) yang meliputi sistem koding ICD-10 yang turut di programkan ke dalam sistem Bru HIMS yang mana pengkodingan ini dilakukan oleh pegawai-pegawai perubatan dan pegawai dan kakitangan <i>Allied Health Professionals</i>.</p>	<p>Penubuhan JK focal person bagi ICD-10 telah ditubuhkan pada 2014 utkmemastikan data maklumat kesihatan dan perubatan seluruh negara yang dihasilkan adalah berkualiti tinggi, <i>reliable</i> dan bertepatan pada masanya.</p> <p>Pada 2014, bengkel latihan ICD-10 telah diadakan bagi meningkatkan kefahaman, kemahiran dan kecekapan pegawai & kakitangan mengenai penggunaan ICD_10 dalam tugas pengkodingan disamping meningkatkan kualiti data <i>mortality</i> dan <i>morbidity</i> selaras dengan piawaian antarabangsa. Bengkel ini memenuhi keperluan bagi pengkodingan <i>electronics records</i> dalam sistem Bru-HIMS.</p>
Memperbaiki proses pengendalian aduan		✓		<p>Untuk memastikan aduan-aduan dikendalikan dengan lebih efisien dan berkualiti.</p>	<p>Meneliti semua prosedur-prosedur dalam pengendalian aduan-aduan, dengan mengurangkan proses-proses yang tidak diperlukan.</p> <p>Mengukuhkan penggunaan sistem 'tracking' bagi aduan-aduan yang diterima atau melalui media sosial.</p> <p>Meningkatkan kualiti laporan dengan memuatkan data yang lebih terperinci, termasuk tempoh masa menangani aduan mengikut kategori yang telah dikenalpasti.</p>

Kolaborasi bersama RTB: (1) Program Journal Sihat dan (2) program sihat info			<p>Perhubungan Awam Pemberitaan maklumat kesihatan kepada orang ramai.</p> <p style="text-align: center;">✓</p>	<p>Program Journal Kesihatan dan Info Sihat adalah program kerjasama di antara Kementerian Kesihatan dan RTB.</p> <p>Journal Kesihatan memfokuskan kepada memberikan keterangan tentang isu-isu semasa berkaitan dengan kesihatan yang dibangkitkan oleh orang ramai dengan temubual bersama pegawai-pegawai Kementerian Kesihatan, dimana Info Sihat pula lebih memfokuskan kepada perkhidmatan kesihatan.</p>
Program pengiktirafan pusat-pusat kesihatan / klinik kesihatan / pakar / wad hospital			<p>Untuk persediaan ke arah pencapaian pengiktirafan bertaraf antarabangsa, seperti Joint Commission International (JCI), ISO Certification dan sebagainya;</p> <p>Mengenalpasti tahap penyampaian perkhidmatan dan infrastruktur mengikut piawaian yang telah disediakan; dan</p> <p>Memberikan penghargaan kepada pegawai dan kakitangan dalam memberikan perkhidmatan yang cemerlang.</p> <p style="text-align: center;">✓</p>	<p>Program ini diadakan setiap dua tahun dan dianjurkan oleh Kementerian Kesihatan buat pertama kalinya pada tahun 2012;</p> <p>Telah dilaksanakan dari 7-18 Oktober 2014 di 16 buah pusat kesihatan, 20 buah klinik kesihatan, 50 buah wad-wad, 42 buah klinik pakar perubatan dan 4 buah perkhidmatan pakar di seluruh negara.</p> <p>Penganugerahan juga telah diberikan pada 17 Disember 2014.</p>
Inisiatif peningkatan kualiti perkhidmatan			<p>Berdasarkan objektif ACPA Negara Brunei Darussalam.</p> <p style="text-align: center;">✓</p>	<p>Dalam usaha MOH meningkatkan kualiti penyampaian perkhidmatannya, Kementerian ini menggalakkan penyertaan dan seterusnya mengenalpasti dan menyelaras mana-mana projek Jabatan / Perkhidmatan yang berpotensi untuk dihadapkan.</p>
Majlis penandatanganan memorandum persefahaman MOU kerjasama dalam bidang kesihatan di antara Brunei dengan Filipina			<p>Dalam usaha utk memperkukuhkan lagi kerjasama dalam bidang kesihatan dan memperluaskan serta memperkukuhkan lagi kerjasama di antara kedua buah negara, dlm bidang kesihatan melalui pertukaran maklumat, pengalaman dan amalan terbaik serta pertukaran lawatan dan khidmat kepakaran mengikut kesesuaian.</p> <p style="text-align: center;">✓</p>	<p>MOH menjadi tuan rumah kepada Majlis Penandatanganan Memorandum Persefahaman (MOU) yang telah diadakan pada 26 Jun 2104 di The Empire Hotel Jerudong.</p>
7th Bilateral meeting antara Brunei dengan Malaysia			<p>Untuk membincangkan dan berkongsi maklumat mengenai perkembangan kerjasama dan isu-isu kesihatan dua hala khususnya 9 sektor.</p> <p style="text-align: center;">✓</p>	<p>MOH menjadi tuan rumah kepada Bilateral Meeting Between Brunei Darussalam and Malaysia setiap 2 tahun sekali; telah diadakan pada 1-2Disember 2014 di Negara Brunei Darussalam.</p>

Projek Pelan Induk sistem dan infrastruktur kesihatan	✓		<p>Untuk menghasilkan Pelan Induk Komprehensif yang dapat dijadikan peta jalan yang signifikan untuk dijadikan sebagai panduan perancangan dan pelaksanaan pelan-pelan tindakan, strategi sistem dan perkhidmatan penjagaan kesihatan termasuk pembangunan infrastruktur kesihatan seluruh negara.</p> <p>Untuk menyumbang kepada pengukuhan sistem penjagaan kesihatan yang lebih berkualiti, efisien, bersistematik, kos efektif dan berdaya tahan yang berasaskan kepada evidence based.</p>	<p>Pelan Induk Sistem dan Infrastruktur Kesihatan bagi NBD telah mula dilaksanakan pada bulan Oktober 2012 dengan melantik The Innova Group (USA) sebagai konsultan bagi penyediaan Pelan Induk tersebut.</p> <p>Pelan Induk berkenaan disediakan melalui usaha-usaha seperti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pengumpulan data - Jerayawara ke seluruh daerah - Visioning sessions bagi JK tertentu - Sesi temubual dengan <i>stakeholders (sector analysis)</i> - <i>Brunei Darussalam Health System Survey</i> - 'Facility conditions assessment' - Bengkel ketua-ketua Jabatan MOH
PENGURUSAN ESTET				
Skill Training Development		✓	<p>Untuk meningkatkan kemahiran dan kompetensi</p> <p>Bagi meningkatkan pengetahuan dan kefahaman dalam proses pentadbiran (CAGE) kontrak, HSE, Mekanikal dan Elektrikal, Infrastruktur dan Bangunan bagi pegawai-pegawai dan kakitangan Pengurusan Estet & Perkembangan Projek</p> <p>Sebagai penambahbaikan perkhidmatan yang sedia ada dan untuk memastikan aset-aset dalam keadaan baik dan selamat</p>	<p>Pegawai dan kakitangan hendaklah menghadiri kursus yang diberikan dengan masa 100 jam dan catatan rekod.</p> <p>Dapat meluaskan pengetahuan dalam aspek piawai yang terkini dan meningkatkan kemahiran dalam kerja-kerja yang dilaksanakan.</p>
Proses pembayaran menggunakan TPOR		✓	<p>Untuk penambahbaikan dan menyediakan TPOR bagi proses pembayaran.</p>	<p>Dengan adanya sistem dan TPOR ini, proses pembayaran di bahagian ini akan mempunyai sistem yang teratur dan sempurna untuk mencapai tujuan bagi mengurangkan jumlah tunggakan.</p>
HEALTHCARE TECHNOLOGIES				
Menyediakan buku panduan Manual Prosedur Kerja (MPK) Jabatan Teknologi Penjagaan Kesihatan		✓	<p>Mempastikan proses kerja teratur dan dikemaskini</p>	<p>Meneliti, mencadang, mengemaskini MPK</p>
Sistem inventori yang dapat diakses melalui intranet kementerian kesihatan		✓	<p>Meningkatkan akses staf untuk merujuk aset peralatan perubatan yang terdapat di hospital-hospital, klinik-klinik dan pusat-pusat kesihatan.</p> <p>Memastikan sistem inventori sentiasa dikemaskini dan teratur.</p>	<p>Sebagai bahan rujukan staf bagi aset-aset peralatan MOH dengan lebih teratur dan sistematik.</p>

Menubuhkan audit dalaman untuk kontrak pemeliharaan peralatan perubatan		✓	Peningkatan kualiti pemeliharaan peralatan perubatan. Untuk memantau dan memastikan jaminan kualiti dan mengekalkan keberkesanan dan keselamatan peralatan perubatan.	Audit dalaman untuk mengesahkan kualiti perkhidmatan yang diberikan pihak pembekal. Mendorong pegawai/kakitangan untuk sentiasa memantau kualiti peralatan dan perkhidmatan yang diberikan oleh pembekal dalam melakukan kontrak pemeliharaan peralatan.
Sewabeli peralatan perubatan		✓	Memastikan peralatan sentiasa cukup dan tersedia. Mengurangkan perbelanjaan untuk membeli dan pemeliharaan peralatan perubatan. Menyeimbangi kekurangan tenaga kerja teknikal yang mahir. Menyeimbangi kepesatan teknologi peralatan perubatan.	Peralatan perubatan akan disewabeli mengikut tempoh kontrak sahaja dan bukannya dibeli sepenuhnya oleh MOH. Meningkatkan waktu operasi peralatan perubatan yang mana jika didapati rosak akan diganti dengan peralatan yang baru.
Latihan pegawai mengenai proses pembelian dan pembayaran		✓	Memastikan proses kerja pegawai/kakitangan teratur dan peraturan-peraturan kewangan dipatuhi.	Peraturan kewangan (FR) dipatuhi.
Latihan teknikal kepada pegawai / kakitangan		✓	Memastikan kecekapan teknikal pegawai/kakitangan selaras dengan kemajuan teknologi. Berkongsi pengetahuan dan pengalaman dengan rakan sekerja.	Menghantar pegawai/kakitangan untuk menghadiri latihan-latihan teknikal di kilang/pembuat di luar negara, refresher's course, persidangan, bengkel dan seminar di luar dan dalam negara.
PUSAT PROMOSI KESIHATAN				
Program Cara hidup sihat di tempat kerja - program Afiah		✓	Sejajar dengan objektif strategik Visi 2035 'Warga mengamalkan dan Membudayakan Cara Hidup Sihat' serta usaha melaksanakan objektif-objektif Pelan Tindakan Kebangsaan BruMAP-NCD 2013-2018: Mewujudkan Program Promosi Kesihatan dan amalan cara hidup sihat di tempat kerja. Objektif: Untuk memperkasa kakitangna MOH membudayakan amalan cara hidup sihat di dalam dan di luar tempat kerja mereka.	Program disasarkan kepada kakitangan Ibu Pejabat MOH dan bangunan sekitar. Komponen program: i. Taklimat kesihatan ii. Senam robik (setiap Rabu pagi) iii. Program Biggest Weight Loser iv. Program Hari Tamu Sihat v. Pertandingan Futsal dan Netball
Program cara hidup sihat DST group		✓	Rasional: i. Mendokong Wawasan 2035 dan Visi MOH 'Bersama Ke Arah Warga Sihat'; ii. Memperkukuhkan program tempat kerja sihat di NBD berpandukan kepada Brunei Darussalam National Multisectoral Action Plan on Prevention and Control of Noncommunicable Diseases 2013-2018 dan 'Health Promotion Blueprint 2011-2015'. Objektif: i. Memastikan peserta mengurangkan >10% daripada berat bada dalam masa 6 bulan. ii. Untuk mengajar peserta untuk menjalankan cara hidup sihat secara konsisten dalam pengurangan berat badan	DST Group dengan kerjasama Pusat Promosi Kesihatan telah menjalankan Program berkenaan untuk staf DST yang mempunyai berat badan berlebihan dan obes. Program dijalankan berdasarkan perubahan cara hidup sihat dan tingkah laku seperti amalan permakanan sihat, kegiatan fizikal dan pengurusan tekanan. Program berkenaan merupakan program lanjutan dari Klinik Cara Hidup Sehat oleh Pusat Promosi Kesihatan. Pasukan terdiri daripada doktor, pegawai pemakanan, pegawai sukan, ahli psikologi, jururawat dan pelatih sukan. Ianya merangkumi pengenalan pemakanan sihat yang betul, penerapan aktiviti fizikal dan penyelenggaraan cara hidup sihat

Program cara hidup sihat Radisson hotel	✓		<p>Rasional: Tempat kerja adalah tempat yang berpotensi utk mempromosi kesihatan berdasarkan bukti bahawa inisiatif yang dijalankan ditempat kerja dapat mengurangkan faktor risiko tingkah laku yang berhubungkait dengan penyakit tidak berjangkit serta dapat mencapai sejumlah besar orang dewasa memandangkan bilangan besar penduduk Brunei yang mempunyai pekerjaan.</p> <p>Objektif: Program CHS Hotel Radisson adalah bertujuan utk meningkatkan pengetahuan dan kemahiran dalam menjalankan cara hidup sihat kepada pekerja-pekerja di tempat kerja, serta memudahcara dan mewujudkan persekitaran kerja yang kondusif bagi mengamalkan cara hidup sihat.</p>	Ianya adalah sebuah Program Kesihatan Tempat Kerja yang mana pihak pengurusan Radisson Hotel menerima bantuan serta diberikan sokongan mengenai pengalaman cara hidup sihat di tempat kerja.
Program cara hidup sihat untuk warga emas	✓		<p>Program ini untuk memperkasa golongan warga emas ke arah peningkatan usia yang aktif atau 'active ageing' bagi meningkatkan kualiti kehidupan mereka di usia lanjut.</p> <p>Objektif: i. Meningkatkan kesedaran & pengetahuan warga emas mengenai langkah-langkah cara hidup sihat yang dapat diamalkan seperti pemakanan sihat, melakukan kegiatan fizikal dan mengelakkan penggunaan tembakau, bagi peningkatan usia yang aktif dan sihat. ii. Meningkatkan kesedaran dan pengetahuan warga emas mengenai '4 gergasi geriatriks'. iii. Mempromosi dan menggalakkan kegiatan fizikal melalui sesi-sesi senaman yang diadakan sekali seminggu. iv. Menggalakkan persekitaran fizikal dan sosial yang mendorong kepada kesihatan dan penglibatan warga emas secara proaktif.</p>	<p>Program disasarkan kepada ahli/klien Pusat Kegiatan Warga Emas Lambak Kanan.</p> <p>Komponen-komponen: i. Acara Pelancaran Program ii. Sesi pemeriksaan kesihatan dan penilaian Fungsi (Health and Functional Screening assessment) bagi semua peserta yang mendaftarkan. iii. Aktiviti teras Program merupakan ceramah-ceramah kesihatan : '4 gergasi geriatriks' (iaitu, masalah jatuh, inkontinen, kemurungan dan demensia serta langkah-langkah pencegahan dan rawatan mengenainya dan juga mengenainya dan juga mengenai masalah pendengaran, penglihatan, kesihatan mulut dan penggunaan ubat-ubatan secara betul). Amalan Perumahan Sihat; Pemberhentian penggunaan tembakau; Pengurusan Stres; dan Kesihatan dan Keselamatan di Tempat Kerja. iv. Aktiviti kegiatan fizikal secara terancang sepanjang 3 bulan program dijalankan.</p>
Kempen kesedaran kanser payu dara	✓		<p>Objektif: i. Meningkatkan kesedaran mengenai kanser payudara dan pencegahannya. ii. Meningkatkan tahap keyakinan para peserta mengenai pemeriksaan payudara.</p>	<p>i. Program disasarkan kepada wanita yang bekerja di sektor kerajaan. ii. Acara Pelancaran Program pada 15 Oktober 2014. Aktiviti semasa pelancaran: tunjuk ajar pemeriksaan sendiri payudara, pertandingan menyediakan hidangansihat, zumba, pameran & kuiz. iii. Pertandingan mencipta videoklip kesedaran kanser payudara bagi penuntut-penuntut sekolah yang terpilih. iv. Penyebaran maklumat mengenai kanser payudara kepada orang ramai melalui media sosial yang dikenalpasti. v. Program susulan (dari Nov 2014 - Julai 2015) - jerayawara kepada seramai 30-50 wanita dari semua kementerian (kecuali MOH dijalankan pada 2014) dan beberapa Jabatan yang terpilih. vi. Mengadakan taklimat dan pameran mengenai kanser payudara di Syarikat AITI.</p>

<p>Program pelajar cerdik cergas dan cemerlang</p>	<p>✓</p>		<p>Objektif: Memberi kesedaran membimbing dan meningkatkan kemahiran dikalangan pelajar serta menerapkan amalan Cara Hidup Sihat ke dalam kehidupan harian mereka.</p>	<p>Bermula Mac 2014</p> <p>Sasaran sekolah rendah kawasan 2a & 2B</p> <p>Mengandungi 3 fasa (F): F1 - (mac - mei) taklimat mengenai cara hidup sihat kepada pelajar tahun 4 lawatan ke galeria kesihatan</p> <p>F2 - (mei-oktober) sekolah akan menjalankan projek P3C perlu menyediakan kertas kerja mengenai projek tersebut. Projek akan dijalankan dengan bantuan dari pelajar - pelajar tahun 4. Hakim akan dilantik akan menilai dan memilih 5 buah projek dengan juara projek dan projek paling inovatif</p> <p>F3 (awal november 2014) - dielajarkan dengan majlis penutup. Pembentangan mengenai projek sekolah dari pelajar tahun 4 yang terpilih dari 5 buah sekolah yang terpilih serta pembentangan slogan dan logo dari semua sekolah yang ikut serta Fasa 2 akan dinilai oleh hakim - hakim yang dijemput</p> <p>Hadiah dan sijil dari segi beberapa kategori telah disampaikan semasa Majlis penutup Program (19 Nov 2014)</p>
<p>Program Youth Oh-Best camps bagi penuntut tahun 4 yang obes</p>	<p>✓</p>		<p>Membantu peserta kem ini dalam mengurangkan berat badan yang tidak sihat dan menggalakkan pertumbuhan melalui amalan pemakanan sihat an bergiat lebih aktif</p> <p>Meningkatkan keupayaan keluarga kanak-kanak berkenaan untuk mempraktikkan dan mengekalkan amalan cara hidup lebih sihat</p>	<p>Pusat Promosi Kesihatan dengan Kerjasama Bahagian Perkhidmatan Kesihatan Sekolah, Jabatan Perkhidmatan Kesihatan bagi penuntut - penuntut tahun 4 yang obes</p> <p>Program diadakan selama dua hari sewaktu cuti penggal persekolahan</p>
<p>Program kesihatan reproduktif</p>	<p>✓</p>		<p>Meningkatkan kesedaran remaja mengenai isu kesihatan reproduktif terutama sekali STI termasuk HIV/AIDS dan remaja hamil</p> <p>Meningkatkan kemahiran remaja mengenai cara mengelak seks rambang yang boleh menjejaskan kesihatan dan merosakkan masa depan</p>	<p>Komponen Program:</p> <p>Dimulakan dengan proses conference mengenai program</p> <p>Mengadakan sesi rampai pagi</p> <p>Mengadakan satu pertandingan rekaan gambar mengenai mesej HIV/AIDS melalui instagram yang dibuka kepada semua belia yang berminat</p> <p>Ceramah mengenai kesihatan reproduktif dan kehamilan remaja telah dijalankan di sekolah menengah Puteri Masnah dan Sekolah Menengah Sayidina Hussein</p>

Program Tobacco free 4 life - melartkan klinik berhenti merokok

Melartkan klinik berhenti merokok	✓		<p>Memperluaskan dan melartkan perkhidmatan klinik berhenti merokok ke pusat-pusat kesihatan dan hospital - hospital kerajaan</p> <p>i) meningkatkan peratus klien yang mendaftar ke Klinik Berhenti merokok</p> <p>ii) Meningkatkan peratus klien yang berjaya berhenti merokok</p>	<p>Bengkel latihan kaunseling berhenti merokok telah diadakan bagi professional kesihatan dan kaunselor yang berkaitan bagi menambah bilangan kaunselor berhenti merokok yang boleh memberikan perkhidmatan klinik berhenti merokok di pusat-pusat kesihatan dan hospital-hospital kerajaan sepanjang tahun 2013</p>
Quitline	✓		<p>i) memberikan perkhidmatan kaunseling dan sokongan berhenti merokok melalui talian</p> <p>ii) mendorong perokok untuk berhenti merokok dengan adanya kaedah perkhidmatan menggunakan telefon</p> <p>iii) memudahcara setiap panggilan Quitline kepada klinik berhenti merokok bagi terapi yang lebih intensif</p> <p>iv) mendokong dan membantu bekas perokok dari berlakunya relaps setelah berjaya berhenti merokok</p> <p>v) mensosialisasikan talian Quitline</p> <p>vi) melindungi orang-orang yang tidak merokok dari asap rokok melalui pendidikan dan pendokongan secara bertelefon</p>	<p>untuk membolehkan dan memperkasa perokok untuk menjalani hidup tanpa rokok dengan adanya perkhidmatan kaunseling dan pendidikan secara bertalipon</p>
mengemaskini garispandu berhenti merokok	✓		<p>Menerbitkan satu garispandu berhenti merokok bagi profesional kesihatan da diari / buku panduan berhenti merokok bagi perokok</p>	<p>Diharap digunakan oleh profesional kesihatan bagi membantu perokok -perokok berhenti merokok</p> <p>manakala diari/buku panduan berhenti merokok bagi perokok diharap dapat membantu perokok berhenti melalui tips yang disebutkan didalam buku tersebut.</p>
Program Quit2win	✓		<p>Menggalakkan perokok berhenti merokok sempena bulan ramadhan</p>	<p>Dibukakan untuk orang ramai termasuk warga Kementerian Kesihatan</p> <p>Meliputi 12 sesi kaunseling dan memberikan rawatan farmakoterapi jika diperlukan. Kejayaan dinilai dari segi kejayaan berhenti merokok selama 6 bulan</p>
Mengumpul dan megkaji semula dasar-dasar yang sedia ada berkaitan dengan permakanan di NBD	✓		<p>Rasional:</p> <p>i) mendokong wawasan 2035 dan Visi Kementerian Kesihatan Bersama Kearah Warga Sihat</p> <p>ii) Memperkukuhkan dasar-dasar permakanan sihat di Negara Brunei Darussalam beroandukan kepada Brunei Darussalam National Multisectoral Action Plan on Prevention and Control of Noncommunicable Diseases 2013-2018 dan Health Promotion Blueprint 2011-2015</p> <p>Objektif:</p> <p>i) meningkatkan pengetahuan kefahaman dan kesedaran orang ramai mengenai dasar permakanan yang ada di Negara Brunei Darussalam</p> <p>ii) Mengkaji semula dasar permakanan yang sedia ada bagi memantapkan lagi program permakanan sihat di Negara Brunei Darussalam</p>	<p>Sebagai rujukan dalam menjalankan program permakanan sihat di Negara ini</p> <p>meningkatkan keberkesanan hal ehwal berhubung sekuriti makanan di Negara ini termasuklah pengimportan, eksport, pembuatan, pengeluaran dan membekalkan makanan</p> <p>Membantu meningkatkan ekonomi Negara dalam pengeluaran makanan dan minuman sihat. Ianya juga dapat membantu Negara dalam mengenalpasti dan meningkatkan piawaian pengimportan makanan dan minuman sihat ke Negara ini.</p>

<p>Program restoran sihat</p>	<p>✓</p>		<p>Rasional:</p> <p>i) mendokong wawasan 2035 dan visi kementerian kesihatan bersama kearah warga sihat</p> <p>ii) memperkukuhkan program pemakanan sihat di Negara Brunei Darussalam berpandukan kepada Brunei Darussalam National Multisectoral Action Plan on prevention and control of non communicable Diseases 2013-2018 dan health promotion blueprint 2011-2015</p> <p>Objektif:</p> <p>i) meningkatkan pengetahuan, kefahaman dan kesedaran pihak restoran mengenai penyediaan dan pilihan makanan sihat</p> <p>ii) Memperkasa pihak restoran dalam mempromosi cara hidup sihat khususnya dalam penyediaan makanan sihat di dalam aktiviti seharian</p> <p>iii) Memudahcara dan mempromosi pilihan lebu sihat seperti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kurang minyak/kurang lemak -kurang garam kurang gula lebih sayur dan buah-buahan 	<p>Program restoran sihat merupakan program yang dijalankan oleh pusat promosi kesihatan untuk meningkatkan pengetahuan mengenai makanan sihat dan meningkatkan akses serta ketersediaan pilihan makanan sihat di Negara Brunei Darussalam. Ianya merupakan situasi 'win-win' diantara kedua-dua pihak yang mengajar orang ramai tentang kepentingan pilihan sihat khususnya pihak restoran melalui penyediaan pilihan menu lebih sihat. Program ini disesuaikan mengikut keperluan pihak restoran dalam penyediaan menu lebih sihat dan membantu komuniti dalam akses pilihan makanan sihat.</p> <p>Bagi restoran yang ingin ikut serta dalam program ini perlu memenuhi kriteria dan standard yang dibuat oleh Kementerian Kesihatan. Selain itu mereka berpeluang melalui sokongan dan manfaat seperti publisiti percuma dan bantuan daripada pemakanan di pusat promosi kesihatan</p>
<p>Program pasar raya sihat</p>	<p>✓</p>		<p>Objektif:</p> <p>i) memperkasa orang ramai dalam membuat pilihan makanan sihat melalui kesedaran dan pengetahuan</p> <p>ii) memudahcara perubahan dalam persekitaran pasar raya menjadikannya lebih kondusif dan mudah bagi membuat pilihan makanan sihat</p>	<p>Sebagai temoat di mana majoriti orang ramai membuat pilihan dan membeli makanan, pasar raya merupakan satu setting yang strategik bagi mempengaruhi status pemakanan dan kesihatan orang ramai.</p> <p>Komponen-komponen:</p> <p>i) Perubahan pada persekitaran pasar raya menjadikannya persekitaran yang kondusif dan mudah untuk membuat pilihan makanan sihat</p> <p>ii) Minggu Pasar Raya Sihat yang akan dilaksanakan setiap tahun bersempena dengan hari-hari kesihatan</p> <p>iii) Sesi pembelajaran kepada pelanggan setiap bulan</p> <p>iv) Sesi lawatan belajar ke Pasar Raya setiap bulan</p> <p>v) Pemasaran dan promosi, ceramah di radio, rancangan mengenai pilihan makanan sihat di pasar raya di media cetak</p> <p>vi) Poster, risalah, kad resipi, quiz dan permainan</p> <p>vii) Penilaian yang berterusan</p>

Program fit for good	✓		<p>Rasional: i) Prevalen obesiti dikalangan remaja sekolah meningkat dari setahun ke setahun</p> <p>ii) Jika tidak ditangani di peringkat awal remaja yang obes akan terus menjadi dewasa yang obes</p> <p>Objektif: Mengawal dan mengurangkan kadar kenaukkan berat badan dikalangan remaja sekolah melalui perubahan pada tingkahlaku kesihatan termasuk pemakanan dan tahap kegiatan fizikal, serta memudahcara perubahan persekitaran di sekolah menjadikannya persekitaran yang kondusif dan sihat</p>	<p>Bagi menilai keberkesanan program tersebut, satu kajiselidik telah dijalankan dimana dua sekolah telah terpilih untuk menjalankan program tersebut dan dua lagi dijadikan kontrol.</p> <p>Koponen program termasuk: i) Sesi pelajaran kesihatan dan pemakanan ii) Sesi Kegiatan fizikal, sebagai sebahagian dari sesi CCA sekolah iii) Perbincangan bersama penyelia kantin sekolah iv) Risalah dan poster rekod carta bulanan berat badan</p>
Program rintis preskripsi kesihatan	✓		<p>Objektif: i) meningkatkan kegiatan aktiviti fizikal sebanyak 20% di kalangan pesakit-pesakit yang datang ke pusat kesihatan di Daerah Brunei-Muara pada penghujung projek; dan ii) Merendahkan tahap Index Jisim Badan (BMI) serta tahap fasting lipid dan HbA1C dikalangan pesakit-pesakit yang memang ada penyakit-penyakit tidak berjangkit aatau faktor risiko kepada penyakit berkenaan</p>	<p>Dijalankan di Pusat Kesihatan Gadong dan Pusat Kesihatan PAP Hajah Mutawakilah Gadong.</p> <p>Komponen utama di dalam program ini ialah memberikan nasihat kepada pesakit secara bertulis mengenai aktiviti - aktiviti fizikal yang diperlukan bagi meningkatkan dan memperkukuhkan lagi pengurusan kesihatan di peringkat penjagaan asasi</p>
Kempen kebangsaan membanteras penyakit tidak berjangkit 2014	✓		<p>Objektif: i) Memberigakan matlamat dan strategi yang terkandung dalam BruMAP-NCD 2013-2018 kepada orang ramai ii) meningkatkan kesedaran dan pengetahuan orang ramai mengenai penyakit-penyakit tidak berjangkit serta faktor-faktor risiko yang berkaitan dengannya iii) meningkatkan kesedaran dan pengetahuan orang ramai mengenai langkah-langkah pencegahan yang dapat diambil oleh individu serta peranan pelbagai sektor dan masyarakat dalam sama-sama menangani faktor risiko penyakit tidak berjangkit</p>	<p>Kempen ini secara amnya bertujuan untuk menumpukan kepada status pelaksanaan terkini Brunei Darussalam Multisectoral Action Plan On Noncommunicable Diseases 2013-2018 (BruMAP-NCD 2013-2018) mengikut rangkakerja yang telah digariskan khususnya mengenai:</p> <p>i) Mengurangkan penggunaan tembakau ii) Mempromosi permakanan yang sihat dan seimbang iii) Meningkatkan kegiatan fizikal iv) Mengenalpasti mereka yang berisiko tinggi dan memastikan pengurusan penyakit yang lebih berkesan</p> <p>Perlaksanaan kempen ini juga sejajar dengan deklarasi Bandar Seri Begawan terhadap Penyakit-Penyakit tidak berjangkit di ASEAN (BSB Declaration on Noncommunicable Diseases in ASEAN)</p> <p>Tema kempen: Kesihatan Tanggungjawab kitani Bertindak Sekarang! (Our Health, Our Responsibility, Act Now!)</p>

Kajiselidik pelabelan makanan	✓		<p>Pembacaan label makanan oleh pembeli produk makanan yang lebih sihat boleh diperbaiki dengan penggunaan maklumat yang difahami oleh pembeli. Mengetahui faedah memilih produk yang berkualiti dan menyihatkan seperti kalori yang lebih rendah, kurang gula, garam, lemak tepu dan tinggi dengan mineral</p> <p>Adalah penting terlebih dahulu untuk mengenalpasti faktor yang mempengaruhi proses keputusan utama pembeli makanan yang mungkin tertakluk kepada jenama, rasa, harga produk supaya mesej motivasi dan pendidikan boleh disalurkan bagi penggunaan label permakanan</p>	<p>Sampel dipilih secara mudah dari pelbagai pasar raya atau pasar mini di Daerah Brunei Muara, terdiri dari mereka yang membeli barang-barang runcit dan mempunyai anak di bawah umur 12 tahun kebawah</p> <p>Kajiselidik dijalankan melalui temubual oleh 4 pembantu penyelidik</p>
Kajiselidik pengambilan garam dan sumber garam dalam pemakanan	✓		<p>Rasional: i) Persatuan Kesihatan sedunia telah mengenalpasti bahawa inisiatif yang bertujuan untuk mengurangkan garam dalam pemakanan adalah satu keutamaan dan pendekatan yang kos efektif dalam membentasi penyakit-penyakit tidak berjangkit</p> <p>Objektif: i) Tujuan kajiselidik ini ialah bagi menentukan tahap pengambilan garam, mengenalpasti ciri-ciri socio-demographi peserta yang mempunyai pengambilan garam berlebihan serta mengenalpasti sumber utama garam dalam pemakanan</p>	<p>Seramai 172 lelaki dan wanita dewasa ikut serta dalam kajiselidik tersebut. Maklumat mengenai makanan bergaram diperolehi melalui borang kajiselidik kekerapan makanan. Manakala maklumat mengenai kandungan garam diperolehi melalui perkumuhan air kencing selama 24 jam.</p>
Kajiselidik kandungan garam dalam makanan berproses di Brunei Darussalam	✓		<p>Rasional: i) Pengambilan garam yang berlebihan boleh meningkatkan risiko tekanan darah tinggi dan penyakit kardiovaskular. ii) Prevalen penduduk yang mempunyai tekanan darah tinggi meningkat dari 28.6% ke 33.8% (NHNS II)</p> <p>Objektif: i) Kajiselidik ini bertujuan untuk menubuhkan sebuah pangkalan data bagi memantau kandungan garam didalam makanan berproses di Brunei Darussalam dan menentukan peratus produk makanan yang memenuhi Garispandu Pilihan Makanan Sihat (Singapura)</p>	<p>Tiga belas sukarelawan dari persatuan KESAN telah dilatih untuk mengutip maklumat di pasar raya di Brunei Darussalam.</p> <p>Maklumat yang diperolehi termasuk kandungan garam pada setiap 100g produk makanan dan negeri pengeluar produk makanan.</p>
Kajiselidik physical activity infrastructure	✓		<p>Menilai keperluan kampung terpilih dalam ketersediaan dan akses kepada kemudahan semasa bagi aktiviti fizikal</p>	<p>Ketua - Ketua Kampung terpilih telah disoalselidik mengenai pendapat mereka berkenaan ketersediaan infrastruktur dan penerimaan sosial kegiatan fizikal di kawasan sekitar kampung mereka</p>
Kajiselidik GSHHPS	✓		<p>Ciri-ciri dasar dan amalan kesihatan sekolah-sekolah kerajaan, swasta dan agama yang mengandungi sekurang-kurangnya satu gred 1-11 pentung untuk di jadikan maklumat asas bagi penemuan hasil dari kajiselidik global kesihatan penuntut sekolah (GSHS)</p>	<p>Memperkembangkan keutamaan, mewujudkan program dan menyokong untuk sumber bagi dasar dan amalan kesihatan sekolah</p> <p>Mewujudkan trend dalam dasar dan amalan kesihatan sekolah, membuat perbandingan status dasar dan amalan kesihatan sekolah dengan negeri-negeri serantau</p>

Kajiselidik GSHS	✓		Kajiselidik ini memeriksa penggunaan alkohol, amalan pemakanan, penggunaan dadah, hygiene, kesihatan, mental, aktiviti fizikal, faktor-faktor pelindung, penggunaan tembakai dan keganasan dan kecederaan yang tidak disengajakan dikalangan penuntuu dalam gred 8,9,10,11,12 dan 13	Kadar respon diantara penuntut adalah 65% (n=2599). Hasil boleh mewaakili semua penuntut dalam gred 8,9,10,11,12 dan 13. Keputusan boleh digunakan untuk membuat kesimpulan penting tentang keutamaan kelakuan kesihatan yang berisiko dan faktor pelindung semua penuntut sekolah 8,9,10,11,12 dan 13
Kajiselidik KAPSNCD	✓		Mendapatkan maklumat mengenai keberkesanan kempen membentaras penyakit tidak berjangkit dari segi pengetahuan, sikap dan amalan. Prevelen merokok serta faktor-faktor yang berkaitan dikalangan dewasa berumur 15 tahun ke atas	Kadar baseline keberkesanan media massa seperti media cetak, radio dan iklan televisyen dalam meningkatkan kesedaran mengenai penyakit - penyakit tidak berjangkit Pengetahuan mengenai bahaya pendedahan asap rokok Pengetahuan membaca label permakanan Pengetahuan tentang bagaimana melaksanakan kegiatan riadah ke dalam aktiviti kehidupan seharian Pengetahuan tentang pengambilan ubat dan akibat jika tidak mematuhi arahan oleh kakitangan kesihatan, ketersediaan untuk mengubah sikap
Pemantauan bagi pencapaian minima 100 jam latihan	✓		Mengadakan sistem pemantauan yang lebih teratur bagi memastikan latihan minima tercapai	Pegawai dan kakitangan di Perkhidmatan Awam dimestikan untuk mencapai 100 jam latihan minima setiap tahun.
JABATAN PERKHIDMATAN PERGIGIAN				
Kajiselidik Kesihatan Mulut Kebangsaan 2015-2017 (National Oral Health Survey 2015-2017)	✓		Pertama kali dibuat pada tahun 1988 dan yang kedua pada tahun 1999 Kajiselidik Kesihatan Mulut Kebangsaan 2015-2017 adalah bertujuan untuk memberikan maklumat dan data mengenai kesihatan mulut kanak-kanak dan orang dewasa yang tepat dan terkini Data yang dikumpul boleh digunakan untuk menganalisa status kesihatan mulut penduduk Negara Brunei Darussalam dan kesan penyakit mulut keatas kualiti hidup (quality of life) dengan mengambil kira pelbagai faktor penentu kesihatan (determinants of health) Dengan data saintifik ini, Jabatan ini boleh membandingkan dengan data-data dari negara - negara lain di rantau ini dan juga di peringkat global	Kertas kerja telah dihadapkan ke Kementerian Kesihatan pada tahun 2012 Pembentangan kertas kerja kepada Jawatankuasa Eksekutif pada tahun 2013 Kelulusan bajet dari Kementerian Kewangan pada 31 Ogos 2013 Pada tahun 2014 masih dalam proses penelitian Research Agreement dengan ADELAIDE RESEARCH & INNOVATION PTY LTD Kajiselidik (Fasa Kanak-Kanak) dilancarkan pada 8 Ogos 2015

Menghasilkan Buku Pencapaian Perancangan Strategik Jabatan Perkhidmatan Pergigian 2008-2012 ("A Review of the Oral Health Agenda 2008 - 2012")	✓		Oral Health Agenda (OHA) 2008-2012 adalah rancangan strategik 5 tahun Jabatan Perkhidmatan Pergigian untuk meningkatkan kesihatan dan kesejahteraan penduduk Brunei dengan meningkatkan status kesihatan mulut dan mengurangkan beban penyakit mulut melalui misi Jabatan ini untuk menyediakan perkhidmatan penjagaan kesihatan mulut yang berkesan, saksama, berpatutan, mudah, selamat dan mampan	Jawatankuasa kerja telah ditubuhkan oleh Jabatan ini bagi mengkaji dan menilai OHA 2008-2012 pada bulan september 2012. Penilaian ini mengkaji strategi, inisiatif dan aktiviti yang telah dilaksanakan dalam tempoh 5 Tahun (2008-2012) Penilaian OHA 2008-2012 meliputi 3 bidang seperti berikut:- 1. Pencapaian pelbagai objektif strategik dibawah 4 bidang utama OHA 2008-2012 2. Cabaran yang dihadapi 3. Cadangan untuk tindakan masa depan dan pertimbangan untuk dimasukkan ke dalam Perancangan Strategik seterusnya
Menyediakan Perancangan Strategik Jabatan Perkhidmatan Pergigian 2015-2020 "Oral Health Agenda 2015-2020	✓		menyediakan peta hala tuju Jabatan bagi tempoh 5 tahun selaras dengan Tema Strategik Kementerian Kesihatan Oral Health Agenda (OHA) 2015-2020 adalah sebagai kesinambungan OHA 2008-2012 OHA 2015-2020 adalah usaha Jabatan ini yang fokus bagi pencapaian yang signifikan dan peningkatan yang dapat di sukati di kalangan penduduk	OHA 2015-2020 terdiri dari strategi yang lebih komprehensif, fokus dan inovatif yang juga berpandukan best practices berdasarkan bukti yang disyorkan oleh Pertubuhan Kesihatan Sedunia (World Health Organization). OHA 2015-2020 juga menekankan strategi dan intervensi yang belum dilaksanakan dalam OHA 2008-2012 OHA 2015-2020 memberi penekanan kepada 3 bidang utama, iaitu:- 1. Promotion and Prevention 2. Service effectiveness Capacity Building
Menghasilkan Buku <i>Oral Health Information Booklet</i>	✓		Mengumpul, menganalisa, menyebarkan dan melaporkan data-data tahunan Jabatan Perkhidmatan Pergigian setiap tahun	Menyediakan data perangkaan kesihatan mulut yang betul, berkesan dan tepat pada masanya.
Menyediakan Buku Panduan Manual Prosedur Kerja (MPK) Jabatan Perkhidmatan Pergigian	✓		Dokumen rujukan dan panduan rasmi yang mengandungi maklumat-maklumat menyeluruh mengenai Jabatan ini.	
Menggantikan 56 kerusi pergigian yang lama yang berusia 12 tahun keatas di Pusat Pergigian Negara/Hospital-hospital / Klinik-klinik Pergigian (pembelian melalui Projek Baik)		✓	Mengenalpasti kerusi pergigian yang memerlukan penggantian dan penaiktarafan dalam mendokong perkhidmatan yang berkualiti dan cemerlang.	56 Unit kerusi pergigian baru bagi mengganti dan menaiktaraf kerusi-kerusi pergigian yang lama, atau menambah ditempat yang memerlukan lebih atau belum ada,
Meningkatkan kemahiran/kesedaran kakitangan bahagian I, II, III, IV, V dan bergaji hari.			Meningkatkan kepakaran dan kemahiran kakitangan secara lebih tersusun dan sistematik	Unit Pengurusan Pentadbiran, Bahagian Pentadbiran, Jabatan Perkhidmatan Pergigian akan terus menghantar kakitangan Bahagian I,II,III,IV,V dan bergaji hari setiap tahun untuk mengikuti kursus dalam negeri di Institut Perkhidmatan Awam
Bengkel dan Simposium			✓ Meningkatkan pendidikan dan latihan untuk mencapai tenaga kerja yang berkemahiran, dan untuk meningkatkan keupayaan, fleksibiliti dan kepakaran.	Kementerian Kesihatan sentiasa mengutamakan dan menyokong pegawai dan kakitangan untuk mengikuti kursus latihan dalam dan luar negara, yang bersesuaian dengan keperluan Jabatan/Bahagian masing-masing dalam usaha mempertingkatkan kemahiran bagi meningkatkan kualiti perkhidmatan

Karnival Kerjaya Kementerian Kesihatan kali ke-4 bagi tahun 2014.		✓	Untuk memberigakan maklumat yang relevan kepada orang ramai, terutama penuntut-penuntut mengenai kerjaya di dalam bidang penjagaan kesihatan.	Diadakan pada setiap dua tahun dianjurkan oleh Kementerian Kesihatan dengan mempamerkan semua bidang kerjaya dalam penjagaan kesihatan, serta menjemput pelbagai Institusi Pendidikan yang lain, termasuk Kementerian Pendidikan, Institut Sains Kesihatan, UBD dan ITB. Karnival telah diadakan pada 23 Januari 2014
Audit Klinikal		✓	<p>Proses peningkatan kualiti yang bertujuan untuk menambah baik penjagaan pesakit dan hasil melalui kajian sistematik penjagaan terhadap kriteria yang jelas dan pelaksanaan perubahan.</p> <p>Aspek struktur, proses, dan hasil dari penjagaan dipilih dan dinilai secara sistematik berdasarkan kriteria yang jelas.</p> <p>Di tempat yang ditentukan, perubahan yang dilaksanakan di peringkat individu atau perkhidmatan dan pemantauan lebih lanjut digunakan untuk mengesahkan peningkatan dalam penyampaian penjagaan kesihatan.</p>	<p>Polisi kualiti Assurance telah ditekankan di dalam polisi Kementerian Kesihatan paad tahun 2000, untuk memperbaiki kesihatan dan kesejahteraan penduduk Negara Brunei Darussalam melalui sistem kesihatan yang komprehensif dan berkualiti tinggi.</p> <p>Dengan itu, Bahagian Audit Klinikal (Clinical Audit Division, CAD) telah ditubuhkan pada 12 Julai 2011 dengan ahli-ahli dari pelbagai kepakaran pergigian</p> <p>CAD bertujuan untuk meningkatkan kualiti penjagaan klinikal di Jabatan Perkhidmatan Pergigian dengan mewujudkan budaya komited untuk pembelajaran melalui kajian sistematik penjagaan iaitu audit.</p> <p>Objektif CAD:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Menggalakkan budaya audit di kalangan kakitangan pergigian 2. Memberi nasihat, bantuan dan memudahkan projek audit 3. Menerima dan mengesahkan audit yang telah siap dan juga untuk menyokong tuntutan untuk mata CPD 4. Menerbitkan audit yang telah lengkap untuk penyebaran kepada semua kakitangan pergigian.
JABATAN PERKHIDMATAN HOSPITAL				
Tatacara aduan		✓	Aduan adalah ekspresi mengenai ketidakpuasan hati orang ramai/pelanggan terhadap perkhidmatan yang berkait dengan TPOR yang tidak dicapai sama ada dari segi tempoh yang dijanjikan, kualiti perkhidmatan ataupun layanan yang diterima.	<p>Unit Perkhidmatan Pelanggan telah ditubuhkan untuk memudahkan orang ramai menyalurkan aduan mereka mengenai perkhidmatan yang diberikan oleh Hospital. Unit ini juga membolehkan orang ramai untuk mengetahui keberkesanan sistem pemulihan perkhidmatan dan pengendalian aduan orang ramai</p> <p>Disamping itu, Unit aduan dapat memastikan akauntabiliti perkhidmatan pelanggan yang setentunya menyumbangkan ke arah peningkatan integriti, kredibiliti dan imej perkhidmatan.</p> <p>Aduan orang ramai diterima melalui telefon, surat, perjumpaan sendiri, dan lain-lain. Setiap aduan akan dicatat ke dalam borang aduan dan log book yang mana akan dikendalikan mengikut carta aliran pengendalian aduan</p> <p>Setiap aduan yang diterima akan dikumpulkan mengikut kategori aduan dan disamping itu, kategori aduan dipecahkan lagi mengikut kategori perkhidmatan.</p>

Ahli Lembaga Pelawat Hospital (LPH)			✓	Untuk memberikan input, pandangan dan maklumbalas bagi memperbaiki dan mempertingkatkan lagi kualiti / mutu perkhidmatan dan penjagaan kesihatan kepada orang ramai agar lebih memuaskan dan efisien.	Lawatan dari/ada Ahli Lembaga Pelawat Hospital sekurang-kurangnya 2 kali dalam setahun. Sesi pertama telah dilaksanakan pada 2012-2014
Borang Penilaian Risiko Liputan Perubatan			✓	Mengenal pasti pemberian perkhidmatan liputan perubatan	Borang penilaian risiko ini akan dapat membantu pihak Jabatan dalam mengenalpasti permohonan liputan perubatan daripada Jabatan Kerajaan dan bukan Kerajaan yang berkecualan menerima liputan perubatan
Rekod rujukan bagi pesakit yang dirujuk ke luar negeri dan dalam negeri (JPMC/GJPMC)			✓	Sebagai rekod rujukan pesakit yang dirujuk ke luar negeri dan dalam negeri (JPMC/GJPMC).	Mengenalpasti jumlah pesakit yang dirujuk keluar negeri mengikut jenis rawatan / prosedur
Proses pengambilan jawatan Allied Health Professional (AHP)			✓	Agar setiap penerimaan permohonan diproses dengan teratur dan lengkap khas bagi jawatan-jawatan AHP di bawah Jabatan Perkhidmatan Perubatan.	Dengan adanya MPK ini, ianya sangat membantu dalam proses kerja bagi pengambilan AHP's
Program membudayakan Pemedulian Pelanggan melalui konsep '3S' Senyum, Sopan, Sabar			✓	Membudayakan warga hospital untuk lebih bersikap pemedulian sesuai dengan konsep 3S.	Latihan program dikategorikan mengikut profession kesihatan iaitu Bahagian 2,3,4 dan 5 Latihan ini khas dirancang untuk frontliners iaitu para jururawat, Allied Health Professionals (AHP) dan Pegawai Perubatan
Menyelaraskan database bagi SOP dan Manual Prosedur Kerja bagi perkhidmatan-perkhidmatan di bawah Jabatan Perkhidmatan Perubatan.			✓	Salah satu elemen penting dalam memberi penekanan besar kepada peningkatan kualiti penjagaan kesihatan. Untuk panduan dan rujukan bagi pegawai dan kakitangan.	Pembahagian database dikategorikan mengikut perkhidmatan - perkhidmatan klinikal dan bukan klinikal Manakala perkhidmatan klinikal ianya akan dikemaskini dan diklasifikasikan mengikut perkhidmatan pengkhususan (Specialty Services)
Peningkatan kapasiti sumber tenaga manusia			✓	Mempertingkatkan ilmu pengetahuan khusus kepada bidang klinikal seta up-to-date sebaya dengannya.	Program peningkatan sumber tenaga manusia memfokuskan kepada meningkatkan program peningkatan perkhidmatan klinikal di bidang yang telah dikenalpasti oleh Jabatan
HOSPITAL PENGIRAN ISTERI HAJAH MARIAM (PIHM) TEMBURONG					
Perkembangan dan pembaikan infrastruktur dan kemudahan hospital			✓	Memperkembangkan serta memperbaiki lagi infrastruktur, ruang dan fasiliti yang terdapat di hospital PIHM bagi meningkatkan lagi keselesaan pesakit dan orang ramai, serta pegawai dan kakitangan yang menjalankan tugas.	Projek-projek peningkatannya, dan pembaikan bangunan dan premis hospital dijalankan mengikut keperluan semasa

Perkembangan perkhidmatan (Pembaharuan dan Pengurusan)		✓	Untuk meningkatkan kualiti perkhidmatan perubatan di Negara Brunei Darussalam disamping memberikan perkhidmatan perubatan yang komprehensif, mudah dicapai dan selamat, khususnya untuk rakyat dan penduduk di Daerah Temburong.	Dilaksanakan melalui inisiatif - inisiatif yang dikenalpasti selaras dengan keperluan dan keutamaan dari masa ke semasa
JABATAN PERKHIDMATAN MAKMAL				
Penggunaan <i>barcode labels</i> yang berlainan warna (kuning) untuk spesimen dari Bahagian Kemalangan & Kecemasan.		✓	Memudahkan dan mempercepatkan pengenalan dan pengendalian spesimen dari bahagian yang memerlukan keputusan darah secepat mungkin iaitu Bahagian Kemalangan dan Kecemasan.	<p>Setiap hari Bahagian Makmal Klinikal Kimia dan juga Makmal Hematologi menerima jumlah spesimen yang banyak dari wad dan klinik yang terdapat di Hospital ini dan juga dari Hospital lain dan klinik kesihatan di negara ini. Ini termasuk juga spesimen dari Bahagian Kemalangan dan Kecemasan yang sering memohon ujian STAT (cepat) bagi pesakit yang seringkali adalah berada di tahap kritikal.</p> <p>Penggunaan sistem barcode label kuning ini juga terdapat di Hospital besar di negara luar seperti Singapore General Hospital yang juga menerima spesimen yang banyak dalam sehari.</p> <p>Sistem ini mula di implementasi pada 19 November 2014</p>
Penempatan peralatan Blood Gas Analyser [Radiometer ABL 90 di beberapa unit critical care (SCBU) RIPAS dan Casualty KB]		✓	Memastikan pemantauan yang cepat terhadap kandungan Blood Gas dan analyte lain dalam darah bagi pesakit yang dalam keadaan kritikal.	<p>Pesakit damit yang ada di Unit SCBU perlu mendapat kawalan rapi disebabkan keadaan mereka yang tidak stabil. Peralatan khisis seperti Blood Gas Analyzer dapat membantu untuk memantau keadaan blood gas dan analyte lain di dalam darah yang berkenaan</p> <p>Peralatan yang diperlukan mestilah memenuhi kriteria yang khusus untuk penjagaan bayi. Kriteria yang diperlukan ialah jumlah darah yang terendah, keputusan darah yang cepat, automated QC, on board reagent and calibration. Keperluan method validation dan remote monitoring juga ditekankan</p>
Menjalankan sepenuhnya ujian Lupus Anticoagulant		✓	Untuk penjimatan perbelanjaan menghantar ujian Lupus Anticoagulant keluar negeri dan juga untuk mempercepatkan keputusan ujian ini di beri kepada para doktor.	<p>Ujian Lupus Anticoagulant adalah salah satu ujian yang dipohonkan di Bahagian Makmal Hematologi dari klinik berkenaan.</p> <p>Ujian ini dihantar kemakmal luar negeri untuk penganalisaan</p> <p>Oleh kerana permohonan yang makin bertambah dan kakitangan yang berkelulusan untuk menjalankan ujian ini, adalah diputuskan agar ujian ini dibuat di dalam negeri sahaja iaitu di Hematologi, Hospital RIPAS</p>

Penggunaan Sistem Blood culture yang baru iaitu Virtuo A-unit		✓	<p>Bagi mengganti mesin blood culture yang sudah lama dan sering kali berlaku kerosakan (memberikan <i>false positive</i>).</p> <p>Bagi menampung penyimpanan botol spesimen yang lebih banyak diterima untuk ujian <i>Blood Culture</i>.</p>	Setelah dibuat penilaian, sebuah mesin telah pun diluluskan pembeliannya da 26 Ogos 2014 bagi menampung dan mengganti mesin lama
Ujian MIC (<i>Minimum Inhibitory Concentration</i>) untuk antibiotik tertentu bagi <i>Neisseria gonorrhoeae</i> & <i>Burkholderia pseudomallei</i>		✓	<p>Untuk memastikan keputusan ujian antibiotik sensitivity yang diebrikan adalah lebih tepat untuk rawatan lebih berkesan dan efektif</p>	<p><i>Burkholderia Pseudomallei</i> ialah organisma yang boleh menyebabkan jangkitan kepada pesakit yang immunocompromised seperti pesakit diabetic. Rawatan jangkitan ini memerlukan masa yang lama dan bergantung kepada situasi pesakit.</p> <p><i>Neisseria Gnorrohoeae</i> ialah organisma yang menyebabkan gonorrhoe (penyakit kelamin). Tujuan ujian ini ialah untuk memenuhi panduan WHO</p>
Menjadikan Makmal Virologi sebagai " <i>WHO National Measles and Rubella Laboratory</i> " yang diiktiraf oleh Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO)		✓	Memastikan high <i>standard of laboratory surveillance</i> bagi mendokong aktiviti ke arah pembasmian penyakit <i>measles</i> di Negara Brunei Darussalam.	Dr Youngmee Jee, Technical Specialist, expanded programme on Immunisation WHO Western Pacific Regional Office WHO telah membuat lawatan on-site ke Makmal Virologi, Sumbiling pada 3hb Julai 2014. Tujuannya adalah bagi membuat accreditation assessment dalam capacity dan capability makmal dan kakitangan menjalani ujian serologi bagi penyakit measles dan rubella virus
Memperkenalkan ' <i>Allergy testing</i> ' di Imunologi Lab Services di Jabatan Perkhidmatan Makmal.		✓	Untuk menampung permohonan <i>Allergy Testing yang</i> makin bertambah setiap tahun dan juga untuk menjimatkan kos perbelanjaan penganalisan ujian dibuat di luar negeri. Serta, untuk mengurangkan <i>Turnaround Time</i> keputusan ujian dapat diberikan.	Ujian allergy selalunya dipohonkan oleh Bahagian Klinik Kulit atau ENT. Perkhidmatan Makmal Immunologi sebelum ini menghantar Allerg Test ke sebarang laut. Laporan Allergy Test akan diterima dalam tempoh kira-kira empat minggu.
Menyediakan 'Glycerolised red cells' terutama bagi Darah Rhesus Negative', 'rare phenotype' dan darah yang akan mansuh		✓	Membolehkan pembekuan dan seterusnya penyimpanan sel-sel merha bagi jangkamasa yang lama, iaitu sehingga 10 tahun.	Sel-Sel darah merah yang didermakan akan mansuh pada setiap 42 hari jika tidak digunakan. Darah adalah amat penting untuk menyelamatkan nyawa para pesakit dan juga tidak senang didapati. Oleh demikian proses pembekuan sel sel darah merah amat penting bagi jenis darah atau rare blood seperti darah yang berjenis Rhesus Negative. Ini juga termasuk darah seperti O Bombay ParaBombay, Duffy-Negative dan sebagainya.
Penggunaan kad penderma Darah tersendiri (Donor Card) bagi setiap penderma darah.		✓	Bagi memudahkan proses pendaftaran penderma darah melalui sistem berkomputer BruHIMs disamping membuktikan bahawa pemegang kad adalah seorang penderma darah.	Lazimnyas penderma darah akan di beri s ebuah buku untuk catitan rekod pendermaan darah mereka. Buku ini akan menjadi tebal jika penderma telah banyak menderma. Selain itu kertas catitan tidak dapat di beri terus oleh kerana kesebikan sewaktu kempen derma darah, Bermula dari 14 Jun 2014, sistem kad pennderma ini telah dimulakan dimana para penderma akan disediakan dan diberi kad tersebut yang mengandungi butir penderma darah dan juga makumat lain yang berkenaan seperti nama, nombor kad pintar, nombor bersiri penderma darah dan tarikh lahir penderma

<p>Menyediakan 'Blood Donation Handbook 2nd Edition' dan buku maklumat dan panduan menderma darah.</p>		✓	<p>Blood Donation Handbook 2nd Edition' adalah untuk menyeragamkan dan mengukuhkan sistem Pendermaan Darah dan Proses Pek darah di Negara Brunei Darussalam.</p> <p>Buku maklumat dan panduan menderma darah adalah untuk memberi maklumat kepada orang awam terutama sekali bagi mereka yang berhasrat untuk menderma darah buat pertama kali.</p>	<p>Blood donation handbook 2nd edition disediakan sebagai panduan kepada pakar-pakar perubatan dan kakitangan pusat pendermaan darah mengenai dengan prosedur dan polisi yang dikemaskini dan disemak untuk menilai kesesuaian penderma darah untuk menderma darah. Panduan ini adalah untuk membantu perkhidmatan transfusi darah di Brunei, dalam usaha untuk mewujudkan dan mengukuhkan sistem kebangsaan bagi pemilihan penderma darah di Brunei Darussalam</p> <p>Buku maklumat dan Panduan Menderma Darah ini memuatkan langkah yang perlu diambil serta nasihat-nasihat yang boleh diikuti sebelum, semasa dan selepas menderma darah. Buku ini juga mengandungi maklumat maklumat mengenai pendermaan platelet melalui proses apheresis</p>
<p>Mengadakan Jerayawara mengenai Pendermaan Darah</p>		✓	<p>Untuk membantu mencapai kempen derma darah yang sangat berjaya dengan mendidik penderma darah syarat-syarat untuk menderma darah.</p> <p>Untuk membantu mempromosikan kempen menderma darah untuk memaksimumkan jumlah darah yang diambil semasa kempen derma darah.</p>	<p>Beberapa tahun kebelakangan, Pusat Penderma Darah telah mendapati ramai penderma darah yang tidak dapat menderma darah daripada statistik tahunan penderma darah yang ditolak. Ini adalah kerana tahap hemoglobin yang rendah, tekanan darah tinggi / rendah, penderma tidak mempunyai tidur yang cukup, penderma tidak makan, mengambil ubat-ubatan dan lain-lain. Oleh sebab itu, Pusat derma darah mengambil inisiatif untuk menyediakan pameran bergerak di tapak kempen derma darah sebelum kempen derma darah untuk mendidik penderma darah dan juga untuk menggalakkan menderma darah dikalangan mereka yang tidak pernah menderma darah sebelum ini.</p>
<p>Pembekalan 'Chemical Spill Kit' dan 'Mercury Spill Kit' pada Perkhidmatan di bawah Jabatan Perkhidmatan Makmal dan Daerah.</p>		✓	<p>Untuk memberi perlindungan kepada pengguna Perkhidmatan Makmal (kakitangan, pembersih dan pelawat) jika terdapat insiden yang melibatkan <i>Chemical Spill</i> dan <i>Mercury Spill</i>.</p>	<p>Perkhidmatan Makmal ada menggunakan kimia dan merkuri yang boleh membahayakan pekerja jika tidak dikendalikan dengan cara betul. Jika ada berlakunya kemalangan yang melibatkan ketumpahan kimia dan merkuri, Chemical Spill Kit dan Mercury Spill Kit diperlukan untuk membersihkan dan membuang dengan cara yang teratur. Pegawai keselamatan yang terlatih akan bertanggungjawab bagi menggunakan kit ini.</p> <p>Pelan untuk pembelian spill kit telah direncanakan dalam mesyuarat keselamatan pada tahun 2013 yang mana dihadiri oleh komiti keselamatan. Tender, evaluation dan pembelian dilaksanakan pada tahun 2013</p>

JABATAN PERKHIDMATAN KEJURURAWATAN				
<p>Menyediakan Perancangan Strategik (PS) Jabatan Perkhidmatan Kejururawatan, 2010-2014</p>	<p>✓</p>		<p>Menyediakan peta hala tuju Jabatan bagi tempoh lima tahun selaras dengan tema strategik Jabatan Perkhidmatan Kejururawatan iaitu Provide a Comprehensive Healthcare System for All through Excellent Nursing Services.</p> <p>PS ini disediakan sebagai satu perancangan dalam memberikan perkhidmatan kejururawatan yang berkualiti seperti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seiringan dengan tren terkini dalam aspek perubahan, teknologi dan perawatan berasaskan bukti dan amalan terbaik / <i>best practices</i> di era globalisasi; - Mempertingkatkan pengetahuan dan kemahiran untuk penyediaan tenaga yang berkepakaran dalam bidangn penkhususan kejururawatan sejajar dengan matlamat skim perkhidmatan kejururawatan yang baru. 	<p>PS 2010-2014 telah diadakan pada tahun 2010</p> <p>PS 2010 -2014 diwujudkan bagi menyediakan perkhidmatan sistem perawatan kejururawatan yang komprehensif merangkumi penjagaan berorientasikan pesakit, konsisten, berkualiti tinggi, selamat dan bermaklumat yang berasas bukti bagi meningkatkan tahap kualiti kehidupan.</p>
<p>Pengukuhan Lembaga Jururawat bagi Brunei: a. Akta pendaftaran ; b. Pengiktirafan institusi-institusi dan kursus-kursus c. <i>Code of Ethics</i> dan <i>Code of Professional Conduct</i>; d. <i>Core Competency Standards</i>.</p>	<p>✓</p>		<p>Memastikan Jururawat dan bidan yang bertugas adalah berdaftar dengan Lembaga supaya pengalaman kejururawatan di Negara Brunei Darussalam selamat dan terkawal;</p> <p>Memastikan kelulusan/kelayakan adalah sejajar dengan ekspektasi dan piawaian pembelajaran dan pengalaman kejururawatan di negara ini.</p> <p>Memastikan piawaian <i>Code of Ethics</i>; <i>Code of Professional COnduct</i> dan <i>Core Competency Standards</i> diterapkan dan dipatuhi dalam amalan perawatan kejururawatan harian.</p>	<p>Sepertimana yang termaktub di dalam Akta Pendaftaran Jururawat dan Akta Bidan, Semua jururawat dan Bidan kerajaan dan sekto swasta adalah dimestikan untuk berdaftar dengan Lembaga Jururawat bagi Brunei.</p> <p>Pemantauan dilaksanakan dari masa kesemasa melalui konsultasi dengan organisasi kerajaan dan swasta.</p>
<p>Skim Perkhidmatan Kejururawatan Baru 2013</p>	<p>✓</p>		<p>Syarat-syarat kelayakan dan kemasukan dalam skim perkhidmatan kejururawatan di semua peringkat adalah diberikan penekanan terutama kelulusan akademik yang tinggi, bagi memastikan mutu dan kualiti bidang kejururawatan sentiasa relevan dan terjamin.</p> <p>Penekanan terhadap mutu kualiti perkhidmatan kejururawatan dalam waktu jangka panjang.</p> <p>Menarik minat atau berupaya merangsang calon menceburi bidang kejururawatan yang mana calon-calon dapat mempertingkatkan kerjaya mereka ke peringkat yang lebih tinggi.</p> <p>Mensembangkan keperluan skim dengan keperluan kursus yang ditawarkan di Institusi-institusi Pengajian Tinggi seperti Institute of Health Science, UBD.</p> <p>Meningkatkan mutu bidang kejururawatan dengankelulusan sekurang-kurangnya diperingkat 'Diploma'.</p> <p>Berupaya menjadikan anak-anak tempatan mempunyai atau menjawat jawatan kejururawatan ke tahap profesional iaitu Jururawat Praktitioner.</p> <p>Skim Perkhidmatan Kejururawatan ini jika ditanda aras (benchmark) dengna peringkat serantau dan antarabangsa, ianya adalah sebanding atau lebih baik.</p> <p>Gelaran-gelaran jawatan yang mencerminkan pengkhususan bidang kejururawatan.</p>	<p>Skim Perkhidmatan Kejururawatan tahun 1993 diteliti dan semak semula memandangkan ianya belum mengambilkira kelayakan / kelulusan tinggi yang diperolehi kakiangan kejururawatan sebagai contoh kelulusan Ijazah Sarjana Muda / Ijazah Sarjana</p> <p>Skim Perkhidmatan Kejururawatan ini ditambah baik kerana mengambil kira oeredaran akademik dan keperluan kelulusan / kemahiran kejururawatan yang tinggi di era globalisasi yang separa dengan peningkatan kemajuan perubatan.</p> <p>Sebagai daya tarik untuk pengambilan ke profesi kejururawatan</p> <p>Jawatan Jururawat Praktitioner yang mana jawatan yang tertinggi yang ditawarkan kepada kakitangan kejururawatan. Jawatan Praktitioner adalah tanda kelayakan yang bertanda aras serta sebanding dengan negara-negara di peringkat serantau dan antarabangsa.</p>

<p>Garispandu mengikuti anugerah Skim Latihan Dalam Perkhidmatan Kejururawatan (LDP) bagi Jabatan Perkhidmatan Kejururawatan</p>	<p>✓</p>		<p>Perkhidmatan Kejururawatan bagi pemilihan kakitangan kejururawatan yang bersesuaian untuk mengikuti kursus LDP jangka panjang di luar/dalam negara.</p>	<p>Menepati keperluan yang digariskan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam bilangan 02/2013 mengenai kelulusan dalam Bahasa Inggeris</p> <p>Memastikan Jururawat yang berkelayakan untuk menyumbang kearah penambahbaikan perkhidmatan kejururawatan di Hospital dan pusat- pusat kesihatan</p> <p>Pencapaian Bahasa Inggeris yang baik bagi menepati keperluan pendaftaran di Institusi pendidikan luar / dalam negara, Nursing and Midwifery Council di United Kingdom (Kegunaan Penempatan Klinikal) IELTS 6.0 bagi permohonan Advanced Diploma, IELTS 6.5 bagi permohonan Ijazah Sarjana Muda dan IELTS 7.0 bagi permohonan Ijazah Sarjana. GCE'O' Level sekurang-kurangnya 6.0 bagi permohonan LDP di dalam Negeri</p>
--	----------	--	--	---

JABATAN PERKHIDMATAN FARMASI

<p>Penerbitan Buku Dasar Ubat Kebangsaan</p>	<p>✓</p>		<p>Menyelaras dan mengumpul dasar yang berkaitan dengan farmasi menjadi satu dokumen bagi memantapkan lagi perancangan, perkembangan dan dijadikan sebagai panduan halatuju perkembangan sektor farmaseutikal di Negara Brunei Darussalam.</p>	<p>Dasar ubat kebangsaan ini merupakan rangka kerja bagi penyelarasan aktiviti-aktiviti faarmaseutikal di Negara Brunei Darussalam agar lebih bersistematis dan digunakan sebagai rujukan peta jalan yang proaktif, inovatif dan dinamik serta responsif keatas perubahan dan perkembangan senario global dan teknologi yang sentiasa berubah</p> <p>Dasar Ubat Kebangsaan ini akan mengukuhkan lagi peranan kementerian kesihatan dalam melindungi keselamatan orang awam dengan penggunaan ubat yang berkualiti bagi mencapai kesihatan yang optima dan kesejahteraan masyarakat.</p> <p>Penyediaan Dasar Ubat Kebangsaan Negara Brunei Darussalam telah dilaksanakan dengan bantuan teknikal dari Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO). bermula dengan analisa situasi negara dari segi penjagaan kesihatan dan farmaseutikal dan seterusnya penghasilan satu draf Dasar Ubat Kebangsaan. Draf ini telahpun dibincangkan dan diteliti bersama semua pihak yang berkepentingan dalam sesi konsultasi (stakeholder consultation) pada oktober 2013. Perbincangan ini adalah amat penting untuk memastikan dasar ubat kebangsaan ini kemprehensif dan relevan untuk semua pihak yang berkaitan</p>
--	----------	--	--	--

<p>Peningkatan Infrastruktur dan Kemudahan Jabatan Perkhidmatan Farmasi</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>Menambahbaik persekitaran kerja serta ruang kerja yang selesa dan selamat</p> <p>Menjalankan perkhidmatan yang lebih sistematik dan berkualiti kepada pelanggan dalam menepati TPOR.</p> <p>Memberikan perkhidmatan alternatif kepada orang ramai bagi pengambilan ubat dalam</p> <p>usaha menambahbaik masa menunggu mengambil ubat.</p> <p>Meningkatkan aktiviti penguatkuasaan, pemeriksaan dan pemantauan yang lebih selamat dan efektif.</p>	<p>Peningkatan infrastruktur dan kemudahan yang disediakan adalah mustahak bagi memastikan persekitaran kerja yang selesa dan selamat untuk tenaga kerja dan pelanggan. Ia juga membolehkan perkhidmatan yang diberikan lebih bersistematik dan efektif. Beberapa peningkatan infrastruktur dan kemudahan telah dilaksanakan seperti berikut:-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Renovasi Infrastruktur Farmasi - Hospital PIHM Tutong ruang penyimpanan ubat-ubatan diperbaharui -Farmasi Pesakit Luar, Hospital Raja Isteri Pengiran Anak Saleha 2) Perkhidmatan fast que di Farmasi Pesakit Luar, Hospital SSB 3) Penempatan stor ubat Farmasi Pesakit Luar Hospital RIPAS 4) Farmasi di Pusat Perempuan dan Kanak-Kanak, Hospital RIPAS 5) Kenderaan pancuan 4 roda kenderaan khas diperlukan untuk menjalankan aktiviti pemeriksaan dan penguatkuasaan farmasi di seluruh negara
<p>Meningkatkan pelaksanaan undang-undang dan dasar-dasar di bawah Jabatan Perkhidmatan Farmasi</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>Memudahkan bagi pelaksanaan undang-undang dengan lebih efektif dan efisien dengan penghasilan berbagai garispandu dan risalah-risalah yang berkaitan.</p> <p>Meningkatkan pengetahuan orang ramai dalam memudahkan pengendalian produk-produk yang dikawal sebelum dipasarkan.</p>	<ol style="list-style-type: none"> i) Mengumpul Frequently Asked Question (FAQs) bagi prosedur notifikasi produk kosmetik ii) Garispandu bagi permohonan lesen pengimport dan lesen pemborong (Import and Wholesale License) iii) Garispandu bagi pengawalan regulatori produk suplemen kesihatan
<p>Meningkatkan kualiti Perkhidmatan</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>Menambahbaik kepuasan pelanggan</p>	<p>Peningkatan Perkhidmatan farmasi di Pusat Pemrosesan Surat, Perkhidmatan pemeriksaan farmasi di pusat Pemrosesan Surat Pejabat Pos Lapangan Terbang Antarabangsa Lama Berakas dijalankan bagi memastikan produk yang dikawal di bawah Jabatan Perkhidmatan Farmasi yang diimport mematuhi undang-undang yang berkuatkuasa. Perkhidmatan ini ditingkatkan dari 4 kali kepada 6 kali seminggu kecuali ahri ahad dari jam 8 pagi hingga 12 tengah hari bagi menepati keperluan orang ramai</p>
<p>Program Penguatan Pendidikan Orang Awam berkaitan dengan farmasi</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>Memberi makluma tkepada orang ramai mengenai perkhidmatan yang disediakan Jabatan Perkhidmatan Farmasi</p> <p>Mendidik orang ramai mengenai ubat-ubatan termasuk kepatuhan pengambilan ubat dan ubat generik, pengawalan produk ubat, ubat tradisional, suplemen kesihatan dan produk kosmetik.</p>	<p>Program jerayawara farmasi diadakan selama 12 bulan yang bertujuan bagi meningkatkan pengetahuan orang ramai mengenai ubat-ubatan, produk kesihatan dan kosmetik dan pegawalannya, memberigakan perkhidmatan-perkhidmatan nilai tambah, dan mempromosikan profesion farmasi kepada kalangan penuntut.</p> <p>Program juga bertujuan untuk mendapatkan tindakbalas dan cadangan dari orang awam untuk meningkatkan kualiti perkhidmata farmasi</p>

		✓	<p>Mempromosi profesion farmasi</p> <p>Objektif: Bagi meningkatkan pengetahuan orang ramai mengenai perkhidmatan penguatkuasaan farmasi yang berkaitan dengan pengimportan produk di bawah kawalan Jabatan Farmasi dan Produk-Produk yang disenarai hitamkan.</p>	<p>Dalam usaha untuk meningkatkan pengetahuan orang ramai mengenai pengawalan regulatori produk di bawah Jabatan Farmasi beberapa risalah telah dihasilkan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) risalah bagi pengimportan produk di bawah kawalan farmasi untuk kegunaan persendirian 2) Buku senarai produk yang dicemari dengan bahan racun berjadual, ubat-ubatan barat dan bahan terkawal yang tidak diisytiharkan 3) Risalah maklumat mengenai produk - produk dalam kawalan Jabatan Perkhidmatan Farmasi
Pensijilan ISO 17025 bagi perkhidmatan makmal Bahagian Kawalan Mutu Ubat		✓	<p>Bagi mendapatkan akreditasi dalam sistem pengurusan kualiti dan ujian-ujian makmal ke atas ubat farmaseutikal, uabt tradisional, produk tambahan kesihatan dan produk kosmetik mengikut piawaian antarabangsa ISO 17025</p>	
Menaiktaraf Pusat Dialisis Temburong		✓	<p>Memberikan kemudahan kepada pesakit buah pinggang di daerah Temburong agar dapat menerima rawatan di dalam kawasan tadahan.</p> <p>Memberi persekitaran yang lebih selamat dan selesa kepada pesakit Hemodialisis.</p>	<p>Jumlah pesakit yang menjalani rawatan Hemodialisis semakin meningkat di daerah Temburong serta tempat rawatan Hemodialisis telah penuh.</p> <p>Dapat menambah bilangan tempat rawatan hemodialisis dari 8 kepada 16 'dialysis point' yang akan menambah kapasiti rawatan hemodialisis dari 32 orang kepada 64 orang.</p>
Menambahbaik Wad1 menjadi Unit Hemodialisis untuk pesakit di wad Hospital Suri Seri Begawan, Kuala Belait		✓	<p>Menyediakan kemudahan rawatan hemodialisis untuk pesakit yang berada di dalam wad di hospital BSB.</p> <p>Menyediakan kemudahan tempat rawatan hemodialisis bagi pesakit yang memerlukan pengasingan seperti pesakit Tuberculosis MRSA dan HIV.</p>	<p>Tiada tempat rawatan HD di dalam bangunan Hospital SSB dimana pesakit terpaksa ke Pusat Dialisis Kuala Belait (bangunan berasingan) untuk menerima rawatan</p> <p>Tiada tempat rawatan hemodialisis untuk pesakit yang memerlukan pengasingan.</p>
Penambahan 'Dialysis Points' di pusat dialisis Kuala Belait		✓	<p>Memberikan kemudahan kepada pesakit buah pinggang di daerah Belait agar dapat menerima rawatan di dalam kawasan tadahan.</p> <p>Memberi persekitaran yang lebih selamat dan selesa kepada pesakit Hemodialisis.</p>	<p>Jumlah pesakit yang menjalani rawatan Hemodialisis semakin meningkat di daerah Belait seta tempat rawatan Hemodialisis telah penuh.</p> <p>Dapat menambah bilangan tempat rawatan hemodialisis dari 19 kepada 27 'dialysis point' yang akan menambah kapasiti rawatan hemodialisis dari 114 orang kepada 162 orang.</p>

Menaiktaraf Perkhidmatan Renal Di Pusat Dialisis Rimba		✓	<p>Untuk menambah tempat rawatan hemodialisis bagi menampung jumlah pesakit hemodialisis yang semakin bertambah di Negara Brunei Darussalam terutama di Daerah Brunei Muara</p> <p>Untuk memindahkan perkhidmatan Klinik Renal di Hospital RIPAS bagi keselesaan pesakit serta mengurangkan waktu menunggu.</p> <p>Untuk memperkembangkan perkhidmatan Peritonil Dialisis</p>	<p>Pusat Dialisis Rimba adalah Pusat Dialisis Utama Negara ini dan kesemua pesakit baru yang telah stabil akan dipindahkan ke pusat ini dari hospital RIPAS. Pusat ini mempunyai 45 'dialysis points' yang kesemuanya telah penuh digunakan untuk pesakit ESRD. Perancangan untuk menambah 10 'dialysis points'.</p> <p>Klinik Renal di RIPAS tidak mempunyai bilik konsultasi lagi untuk menambah dan Perkembangan Perkhidmatan Klinik Renal .</p> <p>Untuk meningkatkan jumlah pesakit ESRD yang memilih rawarna Peritonil Dialisis.</p>
Program Pemindahan Buah Pinggang di Negara Brunei Darussalam		✓	<p>Untuk meningkatkan jumlah pesakit ESRD yang memilih rawarna ini.</p> <p>Supaya pesakit yang sebelum ini tidak dapat keluar negeri untuk menjalani pemindahan buah pinggang disebabkan masalah keluarga, kewangan akan dapat menjalani pembedahan ini kerana ia diadakan di dalam negeri.</p>	Jumlah pesakit berminat memilih kaedah rawatan ini meningkat selepas ianya diadakan di dalam negeri.
Publication oleh doktor-doktor renal		✓	Untuk meningkatkan pembelajaran klinikal bagi semua Konsultan dan Pegawai Perubatan Renal	
Program memasukkan kateter Y-tech bagi pesakit peritonil dialisis (PD)		✓	<p>Untuk memendekkan masa menunggu memulakan rawatan PD.</p> <p>Untuk meningkatkan jumlah pesakit ESRD yang memilih rawatan PD.</p>	Menjemput Konsultan Dr Adrian daripada Tan Tock Seng Hospital Dingapura untuk melatih doktor serta Jururawat PD Brunei semasa memasukkan kateter Y-Tech.
JABATAN PERKHIDMATAN KESIHATAN MASYARAKAT				
NCD Campaign Evaluation Study 2014-2015		✓	<p>Untuk mengetahui tahap kesedaran dan keberkesanan Kempen Kebangsaan Pencegahan dan Pengawasan Penyakit-Penyakit tidak berjangkit.</p> <p>Kearah mencapai sistem penjagaan kesihatan yang komprehensif dan menekankan kecemerlang perkhidmatan.</p>	Jabatan ini terlibat sebagai pengawas penyelidik dengan Pusat Promosi Kesihatan.
Sistem Perjanjian di Pusat-pusat Kesihatan.		✓	<p>Meningkatkan kualiti Perkhidmatan Penjagaan Asasi</p> <p>Mengurangkan waktu menunggu bagi waktu di pusat kesihatan</p> <p>Membolehkan pesakit diperiksa dan dirawat dengan teratur dan sistematik.</p> <p>Pemeriksaan dan rawatan yang berkualiti dalam masa yang lebih kondusif untuk meningkatkan 'Patient satisfaction'.</p>	<p>Melalui sistem perjanjian ini:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pesakit dapat mengetahui jangkaan masa menunggu - pesakit dapat memanfaatkan masa semasa menunggu untuk berjumpa doktor. <p>Jururawat terutama terlatih di kaunter perjanjian dapat memberikan perjanjian mengikut keutamaan ('prioritisation') seperti kes-kes kecemasan atau segera ('semi-urgent')</p>

Nurse-le d Klinik Pemeriksaan Kesehatan (Helath Screening Clinics)		✓	<p>Program ini berfungsi sebagai program penyaringan untuk mengesan dan kronik seperti penyakit tekanan darah tinggi, kencing manis dan tinggi kolesterol pada peringkat awal paa individu yang tidak mempunyai simptoms atau tanda-tanda penyakit kronik.</p> <p>Menjana ke arah kehidupan yang berkualiti dengan menanamkan kesedaran serta konsep kesihatan diri adalah tanggungjawab bersama.</p>	<p>~Kumpulan sasaran: - Warganegara Brunei dan Penduduk Tetap di dalam kawasan tadahan Pusat Kesehatan berdekatan - Berumur 40 tahun keatas - Pesakit yang mempunyai perjanjian berterusan (Follow-up appointment) pesakit kronik di Pusat/Klinik Kesehatan atau Klinik Pakar di Hospital adalah dikecualikan</p> <p>~Ianya dkenalikan oleh jururawat terlatih. ~ Pemeriksaan dan khidmat yang diberika adalah: - Pemeriksaan berat badan - Pemeriksaan tekanan darah - Pemeriksaan gula dalam darah - Pemeriksaan tahap kolestrol - Khidmat nasihat dari jururawat - Rujuk kepada doktor atau pakar (jika perlu)</p>
Perkhidmatan Klinik Berhenti Merokok		✓	<p>Untuk memberikan khidmat kounselling dan ubat untuk pesakit yang ingin berhenti merokok.</p>	<p>~ Merokok telah terbukti sebagai salah satu factor risiko untuk menghidap penyakit kanser dan kardiovaskular.</p> <p>~ Berhenti merokok juga terbukti boleh mengurangkan risiko tersebut.</p> <p>~ Pesakit dinasihatkan untuk berhenti merokok.</p> <p>~ Klinik ini ditubuhkan bagi menangani kes kes tersebut.</p>
Klinik UKTB Screening		✓	<p>Klinik ini telah ditubuhkan kerana pihak United Kingdom telah memandatkan pemeriksaan kesihatan bagi semua pemohon VISA ke United Kingdom</p>	<p>~ Satu klinik khas telah ditubuhkan di Pusat Kesehatan Bandar Seri Begawan bermula bulan Ogos 2014 yang di jalankan dengan kerjasama dari doktor di Perkhidmatan Penjagaan Kesehatan Asasi dan Bahagian Kesehatan Kerja.</p> <p>~ Tatabara prosedur kerja telah dihasilkan pada tahun 2014.</p>
Dasar Sijil Cuti Sakit bagi Penuntut (<i>Student Sick Certificate</i>)		✓	<p>~ Untuk mengurangkan jumlah pesakit yang berkunjung ke pusat/klinik kesihatan yang hanya memerlukan sijil cuti sakit. ~ Untuk mengurangkan masa menunggu bagi pesakit yabg lebih memerlukan perhatian doktor atau Jururawat Praktitioner.</p>	<p>~ Telah dikuatkuasakan di seluruh negara bermula 1 Mei 2014. ~ Sijil cuti sakit tidak diberikan kepada murid/penuntut sekolah yang hanya memerlukan cuti sakit selama tidak lebih 3 hari dalam satu minggu. Disebabkan oleh kes-kes ringan seperti demam panas, batuk dan selesma, ciri-birit sebagainya.</p>

Mengemaskinkan <i>Primary Health Care Resuscitation Trolleys</i> untuk pusat dan klinik kesihatan	✓		Untuk meningkatkan kualiti pengurusan klinikal memastikan semua resuscitation trolley di pusat-pusat kesihatan adalah standardized.	~ <i>Primary Health Care Resuscitation Trolleys guidelines (2nd edition)</i> telah dikemaskinikan untuk kegunaan dipusat dan klinik kesihatan. ~ Resuscitation trolleys adalah satu keperluan yang kritikal di pusat-pusat kesihatan dan klinik kesihatan bagi mengenai kes-kes kecemasan. ~ Dari itu, peralatan, kelengkapan dan ubat-ubatan yang ada mestilah mencapai pawiain antarabangsa dan semua senarai ubat-ubatan adalah di tahap yang seragam dan tidak mansuh.
Menghasilkan Garispandu Klinikal MERS-CoV	✓		~ Untuk meningkatkan kualiti pengurusan klinikal. ~ Menyediakan garispandu klinikal bagi pengendalian kes-kes jangkitan MERS-COV di Perkhidmatan Penjagaan Kesihatan Asasi.	~ Garispandu klinikal untuk menganagni pesakit MERS-CoV di Pusat-pusat kesihatan ~ Garispandu ini dipraktikkan disemua peringkat seperti di klinik Lapangan terbang Antarabangsa Brunei, di semua pusat kesihatan dan pelabuhan jika diperlukan.
Menghasilkan Garispandu Klinikal Jangkitan Ebola.	✓		~ Untk meningkatkan kualiti pengurusan klinikal ~ Bagi memastikan satu garispandu sedia ada bagi menanagani kes-kes jangkitan Ebola. Garispandu adalah untuk digunakan di semua peringkat di Bahagian Penjagaan Kesihatan Asasi.	~ Garispandu Klinikal Jangkitan Ebola dihasilkan: - Untuk kegunaan Bahagian Penjagaan Kesihatan Asasi bagi menangani kes-kes yang disyaki atau berisiko tinggi - Memastikan tatacara pengendalian kes-kes di Bahagian Penjagaan Kesihatan Asasi adalah seragam, mengikut piawaiian anatarabangsa dan berasakan bukit (<i>evidence-based</i>)
Menghasilkan Garispandu Klinikal <i>Bastroenteritis</i> bagi kanak-kanak	✓		~ Untuk meningkatkan kualiti pengurusan klinikal. ~ Bagi memastikan satu garispandu sedia ada bagi menangani kes-kes gastroenteritis di Bahagian Penjagaan Kesihatan Asasi terutama bagi kanak-kanak. ~ Garispandu adalah untuk digunakan di semua peringkat di Bahagian Penjagaan Kesihatan Asasi.	~ Gastroenteritis adalah satu penyakit yang biasa dan ' <i>self-limiting</i> ' iaitu baik sendiri. ~ Akan tetapi ianya sangat berbahaya dab boleh membawa maut jika tidak diuruskan dengan betul. ~ Garispandu Klinikal jangkitan gastroentritis adalah untuk kegunaan Bahagian Penjagaan Kesihatan kes-kes yang disyaki atau berisiko tinggi. ~ Garispandu klinikal di hasilkan adalah bagi memastikan yang tatacara pengendalian kes-kes di Bahagian Penjagaan Kesihatan Asasi adalah seragam, mengikut piawaiian antarabangas dan berasakan bukti (<i>evidence-based</i>)
Mengemaskini Garispandu Klinikal Denggi.	✓		~ Untuk meningkatkan kualiti pengurusan klinikal. ~ Garispandu klinikal bagi menangani kes denggi di Perkhidmatan Penjagaan Kesihatan Asasi.	~ Penyakit denggi adalah satu penyakit yang sering berlaku apabila seseorang terkena gigitan nyamuk yang telah dijangkiti oleh virus denggi. ~ Garispandu klinikal ini adalah untuk meningkatkan kualiti pengurusan klinikal bagi pesakit yang diserang penyakit denggi.

Mengemaskini Garispanduan Klinikal Tekanan Darah Tinggi.	✓		Untuk meningkatkan kualiti pengurusan klinikal dari segi penyakit tekanan darah tinggi.	~ Penyakit darah tinggi adalah satu penyakit yang biasa ditangani di Perkhidmatan Penjagaan Kesihatan Asasi. Ianya adalah salah satu daripada penyakit tidak berjangkit. ~ Ada Beberapa pembaharuan telah dikeluarkan oleh garispandu antarabangsa mengikut piawaian antarabangsa. ~ Daritu, pembaharuan kepada garispandu pada bahagian perkhidmatan Penjagaan Kesihatan Asasi adalah diusahakan.
Mengemaskini Borang dan Garispandu Aduan	✓		Untuk meningkatkan kualiti pengurusan klinikal bagi memastikan aduan dari orang ramai dan klien adalah teratur.	~ Aduan dari pihak klien dan pesakit yang menggunakan perkhidmatan Penjagaan Kesihatan Asasi adalah sangat penting untuk meningkatkan lagi mutu perkhidmatan yang diberikan. ~ Borang aduan yang sedia ada perlu diperbaiki dan juga prosedurnya diperbaiki untuk memberikan perkhidmatan yang cemerlang.
Menghasilkan Garispanduan 'Sistem Perjanjian di Pusat-pusat Kesihatan jika Slot Perjanjian Penuh'	✓		Untuk meningkatkan kualiti pengurusan klinikal bagi pesakit yang memerlukan perjanjian untuk berkonsultasi dengan doktor di pusat kesihatan.	~ Dengan pengenalan system perjanjian, banyak klien yang mengadu yang mereka tidak dapat berjumpa dengan doktor. ~ Perkara ini telah diambil maklum. ~ Akan tetapi system perjanjian ditubuhkan bagi memastikan yang pesakit akan mendapat konsultasi dengan waktu yang maxima dan efektif. ~ Wakaubagaimanapun, disebabkan oleh 'pressure' dari pesakit, pihak kami terpaksa membuat satu sistem untuk menambah pesakit bagi seorang doktor dalam satu masa yang terhad.
Menghasilkan Garispandu <i>Triage</i> Di Pusat-pusat Kesihatan pada aprill 2014	✓		Untuk meningkatkan kualiti pengurusan klinikal bagi <i>triage</i> counter di pusat-pusat kesihatan.	Ada beberapa bukt yang menunjukkan yang <i>triage</i> dipusat kesihatan boleh menolong pesakit iaitu dari segi pesakit yang memerlukan rawatan awal berbanding dengan pesakit yang lain.
Mengemaskinikan Program Latihan Asas Bagi Doktor-doktor penjagaan kesihatan asasi		✓	Program Latihan Asas dikemaskinikan mengikut keperluan latihan Negara Brunei Darussalam dan piawaian Antarabangsa.	~ Diungkayahkan oleh <i>Primary Health Care Post-Graduate Training Committee (PHC-PGTC)</i> ~ Latihan Asas telah berjalan selama 15 tahun. ~ Keperluan pengemaskinian diperlukan mengikut piawaian antarabangsa dan jua keperluan latihan di Negara ini. ~ <i>Upgrading</i> buku log juga diperlukan bagi memastikan para doktor pelatih mendapat latihan yang maksima dan effective.
Kajiselidik yang bertajuk: ' <i>The effectiveness of Appointment System in Improving Waiting Time and Patients' Satisfaction in Brunei Darussalam</i> '		✓	Satu kajiselidik untuk memperbaiki sistem perjumpaan dengan doktor.	~ Membandingkan masa menunggu untuk konsultasi doktor diantara pusat-pusat kesihatan sistem perjanjian dan mereka yang menggunakan sistem walk-in. ~ Mengenai pasti faktor-faktor yang boleh menjejaskan masa menunggu antara pusat-pusat kesihatan. ~ Menilai kepuasan pesakit dengan sistem perjanjian di 4 pusat kesihatan yang menggunakan sistem perjanjian mengenalpasti penambahbaikan dalam sistem sekarang.

Chronic Disease Booklet		✓	Untuk meningkatkan kualiti pengurusan klinikal dari segi penyakit kronik	Buku ini adalah buku peribadi bagi pesakit yang mengidap penyakit kronik dan mengandungi informasi mengenai ubat, keputusan darah dan perjanjian mereka.
Projek printis bagi <i>Exercise Prescription</i> di Pusat Kesihatan Muara dan Pusat PAPHMWHB, Gadong	✓		Projek perintis untuk kegiatan fuzikal bagi pesakit yang berisiko tinggi	~ Bermula pada 11 Ogos 2014. ~ Projek ini adalah projek yang diungkuhkan bersama dengan Pusat Promosi Kesihatan.
Basikalton & Saringan Kesihatan di Pusat Kesihatan di (Pusat Kesihatan PAPHMWHB, Gadong) anjuran MPK Rimba		✓	Salah satu kegiatan mempermosikan kesihatan kegiatan untuk beramah mesra dan mempermosikan kesihatan dengan pihak penduduk dibawah tadahan Pusat Kesihatan PAPHMWHB Gadong	~ Anjuran Jawatankuasa Mempermosikan Kesihatan (Pusat Kesihatan PAPHMWHB, Gadong) dan anjuran MPK Rimba. ~ Dilaksanakan pada Januari 2014
Mukim Sihat di (Pusat Kesihatan PAPHMWHB, Gadong)		✓	Berkerjasama dengan ahli penduduk kampung-kampung dibawah tadahan Pusat Kesihatan PAPHMWHB, Gadong mengenai dengan promosi kesihatan.	~ Anjuran Jawatankuasa Mempromosi Kesihatan (Pusat Kesihatan PAPHMWHB, Gadong). ~ Dilaksanakan pada 20 April 2014
Permakanan Sihat di mukim dibawah tadahan Pusat Kesihatan Jubli Perka Sengkurong)		✓	Berkerjasama dengan ahli penduduk kampung dibawah Jubli Perak Sengkurong mengenai dengan promosi Kesihatan termasuk penjagaan makanan, kesihatan gigi dll.	~ Anjuran Jawatankuasa Mempermosikan Kesihatan (Pusat Kesihatan Jubli Perk Sengkurong) ~ Dilaksanakan pada 21 November 2014.
Pemeriksaan dan Saringan Kesihatan serta promosi kesihatan di Sekolah Vokasional Wasan		✓	Berkerjasama dengan ahli penduduk kampung-kampung dibawah tadahan Pusat Kesihatan Pengkalan Batu mengenai dengan promosi kesihatan termasuk penjagaan makanan, Kesihatan dll.	~ Salah satu projek Kemasyarakatan (<i>Community Outreach Projects</i>). ~ Dijalankan semasa hari terbuka Sekolah Vokasional Wasan pada 8-10 Mac 2014
Pemeriksaan dan Saringan Kesihatan serta promosi kesihatan di Airport Mall		✓	Berkerjasama dengan ahli penduduk kampung-kampung dibawah tadahan Pusat Kesihatan Bandar Seri Begawan mengenai dengan promosi kesihatan termasuk penjagaan makanan, Kesihatan dll.	~ Salah satu projek Kemasyarakatan (<i>Community Outreach Projects</i>). ~ Dijalankan semasa hari terbuka Sekolah Vokasional Wasan pada 28-30 Mac 2014
Pemeriksaan dan Saringan Kesihatan serta promosi kesihatan di Pantai Muara		✓	Berkerjasama dengan ahli penduduk kampung-kampung dibawah tadahan Pusat Kesihatan Bandar Seri Begawan mengenai dengan promosi kesihatan termasuk penjagaan makanan, Kesihatan dll.	~ Salah satu projek Kemasyarakatan (<i>Community Outreach Projects</i>). ~ Dijalankan semasa Pesta Pantai Muara yang dikelolakan oleh Mukim Serasa pada 5-7 Disember 2014
Mengemaskini ICD-1) khas untuk perkhidmatan Penjagaan Kesihatan Asasi	✓		Menyusun ICD-10 code yang sering dilihat di pusat-pusat kesihatan	~ Setiap doktor dimestikan mengisikan ICD-10 code bagi setiap pesakit yang dikonsultasi. ~ ICD-10 coding adalah berjumlah besar. ~ Bagi membantu konsultasi di pusat-pusat kesihatan, 10 untuk kengunaan harian dipusat-pusat kesihatan. ~ Bagi penyakit-penyakit yang biasa dilihat di Perkhidmatan Penjagaan Asasi, termasuk pusat-pusat dan klinik kesihatan.
Projek Rintis <i>Nurse Care Manager</i> untuk mengendalikan kes-kes penyakit kronik di Pusat Kesihatan Pengkalan Batu		✓	Projek ini diungkuhkan untuk memberikan oerkhidmatan yang komprehensif di pusat kesihatan	~ Telah dimulakan pada 1 Julai 2014. ~ Satu kaji selidik sedang dijalankan. ~ Projek ini berhasrat untuk memberikan perkhidmatan yang komprehensif dan memberikan perkhidmatan penjagaan kesihatan daripada jururaawat yang menolong para doktor untuk memantau tahap kesihatan pesakit.

Daftar Ujian Pap Kebangsaan		✓	<p>~ Untuk meningkatkan kesedaran di kalangan penduduk wanita di Negara ini mengenai kepentingan untuk melakukan pemeriksaan ujian pap melalui pos penghantaran surat-surat peringatan ke semua wanita rakyat dan penduduk tetap di negara ini supaya yang berumur 20 hingga 65 tahun.</p> <p>~ Dengan melakukan pemeriksaan ujian Pap secara rutin, ianya membolehkan perubahan sel yang tidak normal dikesan pada tahap awal dan rawatan segera boleh diberikan bagi mencegah kanser servik.</p>	<p>~ Dilancarkan pada 5 Februari 2011 bersempena dengan hari Kanser Sedunia.</p> <p>~ Ianya dapat memperkukuhkan lagi Program Kawalan dan Pencegahan Kanser Servik yang telah bermula sejak tahun 2009 bagi mencapai hasrat serta tujuan utama program berkenaan iaitu untuk mengurangkan jumlah kanser servik di Negara Brunei Darussalam.</p>
Menghasilkan garispandu 'Nursing Management of Minor Problems in Pregancy'		✓	<p>Untuk memberi garispandu kepada jururawat-jururawat dalam menangani masalah-masalah ringan sewaktu mengandung</p>	<p>~ Kebanyakan wanita mengandung menghadapi masalah-masalah ringan yang boleh ditangani oleh jururawat tanpa perlu dirujuk kepada doktor.</p> <p>~ Rawatan yang diberikan oleh Juruawat ini boleh mengurangkan waktu menunggu pesakit.</p>
Menerbitkan dan mengedarkan buku "Quick Reference Guide on Contraception"		✓	<p>Untuk rujukan dan sebagai garispandu para doktor dalam pemberian kaedah pencegah kehamilan agar iannya dapat diberikan pada waktu yang tepat dan selamat.</p>	<p>Wanita-wanita yang berkeinginan untuk menjarak kehamilan mereka boleh mendapatkan kaedah pencegah kehamilan daripada doktor di klinik selepas bersalin dan klinik kesihatan wanita.</p>
Menghasilkan 'booklet' panduan peraturan cuti beranak 2011	✓		<p>Untuk meningkatkan kesedaran wanita kepada hak-hak cuti selepas bersalin, khususnya bagi wanita yang bertugas di sektor swasta.</p>	<p>~ Risalah ini diabhikan kepada semua ibu-ibu mengandung (yang bekerja di sektor kerajaan atau swasta) sewaktu perjumpaan di klinik kesihatan. Ianya juga diabhikan kepada ibu-ibu mengandung pada minggu penyusuan susu ibu sedunia tahun ini.</p>
Kajian mengeai impak Peraturan Cuti Beranak 2011 ke atas kadar penyusuan susu ibu secara eksklusif di Negara Brunei Darussalam.		✓	<p>~ ke arah membangun generasi baru yang sihat melalui amalan penyusuan susu ibu dan mengurangkan morbiditi dan kematian yang disebabkan oleh penyakit-penyakit yang tidak berjangkit.</p> <p>~Sistem penjagaan kesihatan yang komprehensif dan menekankan kecermerlang perkhidmatan.</p>	<p>Kerjasama dengan UBD dan memerlukan peruntukan dari <i>Brunei Research Council</i></p>
Menghasilkan poster dan risalah bagi penyakit hubungan seksual di kalangan wanita		✓	<p>~ Peningkatan pengetahuan dan kesedaran di kalangan wanita-wanita mengenai penyakit hubungan seksual dan cara pencegahannya selanjutnya mengurangkan penyakit ini.</p> <p>~ Meningkatkan kualiti kesihatan dengan mengurangkan kadar penyakit jangkitan hubungan seksual di kalangan wanita-wanita termasuk HIV.</p> <p>~ Sistem penjagaan kesihatan yang komprehensif dan menekankan kecermerlang perkhidmatan.</p>	<p>Kebanyakan wanita tidak mempunyai pengetahuan atau kesedaran mengenai penyakit jangkitan hubungan seksual termasuk simptom-simtom dan cara pencegahannya.</p>

Mengemaskini 'Antenatal Care Guideline 2010'	✓		<p>~ Garispandu yang lebih 'up-to-date dan 'evidence-based'</p> <p>~ Mengurangkan kadar kematian dan morbiditi di kalangan ibu mengandung dengan memberi penjagaan kesihatan yang optima dan 'evidence-based'.</p> <p>~ Sistem penjagaan kesihatan yang komprehensif dan menekankan kecemerlangan perkhidmatan.</p>	<p>~ Garispandu penjagaan sewaktu mengandung ini dihasilkan pada tahun 2010 dan perlu dikemaskini. Mmerlukan kerjasama daripada Jabatan obstetrik dan Ginekologi, Hospital RIPAS,</p>
BAHAGIAN PERKHIDMATAN KESIHATAN KANAK-KANAK				
Global Immunisation Week 2014		✓	<p>~ Untuk meningkatkan kesedaran tentang kepentingan tentang imunisasi serta mengalakkan dan menyokong pengambilan vaksin bagi penyakit-penyakit yang boleh dicegah.</p> <p>~ Penyakit hepatitis B adalah fokus sambutan bagi tahun 2014 di seluruh dunia, khususnya pencegahan Hepatis B bagi anak baru lahir</p>	<p>Bagi tahun 2014, ianya telah disambut dengan pengeluaran utusan bertajuk "stop Hepatitis B and Liver Cancer" <i>Vaccinate at Birth</i>" dan disampaikan oleh Yang Berhormat Menteri Kesihatan.</p>
Pengunaan peralatan standardized iaitu Denver Standardized Tool di klinik-klinik kesihatan kanak-kanak	✓		<p>Untuk menambahkan kualiti pemeriksaan perkembangan kanak-kanak berumur 0 - 5 tahun</p>	<p>Penggunaan peralatan berkenaan bagi pemeriksaan perkembangan kanak-kanak berumur 0 - 5 tahun telah di uji kaji dan terbukti berkemungkinan di seluruh dunia.</p>
WHO groeth charts diperkenalkan di klinik-klinik kesihatan kanak-kanak		✓	<p>Memastikan kaedah bagi pemantauan perkembangan kanak-kanak berumur 0-5 tahun adalah mengikut piawaian dari pihak WHO.</p>	<p>~ Penggunaan standardized WHO groeth chart akan dapat memantau perkembangan kanak-kanak dengan lebih teliti</p> <p>~ Carta Pertumbuhan juga termasuk pemantauan Body mass index.</p> <p>~ Carta tersebut juga dapat memberikan takrif standard bagi status fizikal seperti obese, overweight, underweight, stunting dan wasting, sepertimana juga yang telah disarankan oleh pihak WHO</p>
Audit "Standard Operating Procedure on Child Health Defaulters"		✓	<p>~ Memastikan kanak-kanak yang 'defaulted' dapat dikenalpasti</p> <p>~ Memastikan kaedah standard bagi sistem panggilan semula kanak-kanak yang 'defaulted' dilaksanakan mengenalpasti kelemahan yang terdapat dalam SOP yang terkini.</p>	<p>~ Kaedah standard bagi sistem panggilan semula kanak-kanak yang defaulted' telah diperkenalkan semasa audit dijalankan.</p> <p>~ Audit dijalankan bagi penilaian semula SOP yang sedang digunakan.</p>
BAHAGIAN PERKHIDMATAN KESIHATAN SEKOLAH-SEKOLAH				
Lawatan ke sekolah-sekolah bagi pemeriksaan sekolah-sekolah dan pemantauan penyakit-penyakit berjangkit di sekolah.		✓	<p>Pencegahan wabak penyakit-penyakit berjangkit di sekolah</p>	<p>Lawatan dijalankan jika ada laporan penyakit berjangkit berlaku di sekolah, seperti Penyakit Kaki tangan dan Mulut. Lawatan ini dijalankan bersama-sama Bahagian Kawalan Penyakit bagi memeriksa penuntut-penuntut di kelas yang terjejas/berhampiran dan sekaligus memantau kebersihan sekolah secara amnya.</p>
Ikut serta dalam Bengkel Minggu Vaksinasi yang di anjurkan oleh Kementerian Kesihatan dengan melibatkan tenaga pengajar di sekolah-sekolah Rendah mengenai kepentingan mendapat vaksinasi yang menyeluruh dikalangan penuntut sekolah.		✓	<p>~ Menekankan kepentingan vaksinasi dalam mencegah penyakit-penyakit berjangkit yang merbahaya</p> <p>~ Menekankan kepentingan pengambilan dos vaksinasi yang lengkap dan 'coverage' vaksinasi yang tinggi agar mendapat perlindungan yang maksimum dari vaksinasi yang diberikan.</p>	<p>Bengkel ini dijalankan sempena minggu vaksinasi pada tahun ini.</p>

Ikut serta dalam lawatan mempromosi kesihatan yang di anjurkan oleh Unit Pendidikan Kesihatan, Kementerian Pendidikan dengan mengadakan lawatan ke sekolah-sekolah yang telah di jadualkan			✓	Pemantauan sekolah secara menyeluruh bukan saja dari segi kesihatan, tetapi juga kebajikan oenuntut, kebersihan persekitaran sekolah, bangunan sekolah yang selamat, memeriksa standad prosedur operasi (SO) yang sedia ada dan sebagainya yang berkaitan mengenai sekolah.	Lawatan kesekolah-sekolaj yang diketuai oleh Unit Pendidikan Kesihatan, Kemmeterian Kesihatan juga disertai oleh beberapa bahagian/jabatan lain di bawah Kementerian Pendidikan dan Kementerian Kesihatan.
Global School Health Survey (GSHS) dan Global School Health Policies and Parctices Survey (G-SHPPS)			✓	Untuk mendapatkan data yang tepat mengenai tabiat kesihatan penuntut, dan ini akan membantu negara dalam memberikan keutamaan dari segi mewujudkan program dan sumber untuk program yang berkenaan.	Kajiselidik ini diketuai oleh Pusat Promosi Kesihatan. Keudua-dua kajiselidik telah selesai dijalankan oleh Pihak CDC USA.
Program Latihan bagi jururawat di perkhidmatan kesihatan sekolah.			✓	Program latihan ini diadakan sebagai langkah penyediaan bagi jururawat kesihatan sekolah untuk mengambil alih sarigan kesihatan penuntut-penuntut sekolah sepenuhnya.	Setelah selesainya program latihan yang diadakan pada bulan Disember 2014, jururawat kesihatan sekolah akan melai menjalankan saringan 'medical examination' secara berperingkat dan akan di ambil sepenuhnya pada Jun 2015.
BAHAGIAN PERKHIDMATAN KEJURUAWATAN KESIHATAN MASYARAKAT					
Refresher Course (upgraded course content) bagi Bidan Kesihatan Masyarakat.			✓	Meningkatkan pengetahuan semua jururawat di bahagian perkhidmatan kesihatan masyarakat.	Diadakan pada bulan Mei 2014
Bengkel Triage bagi jururawat pusat dan klinik kesihatan (di seluruh negara)			✓	Memberikan pengetahuan kepada semua jururawqat tentang tataraca pemeriksaan awal pesakit sebelum perjumpaan docktor.	Diadakan pada 2 dan 9 Mei 2014
Melaratkan klinik-klinik nurse-led di pusat-pusat kesihatan (di seluruh negara)			✓	Untuk kearah peningkatan pengetahuan jururawat dan peningkatan kualiti perkhidmatan	Klinik-klinik yang di maksudkan ialah: - Diabetic Nurse Educator (DNE) - Health Screening - Klinik Ujian Pap - Klinik Berhenti Merokok
Aktiviti mempromosi Penyusuan Susu Ibu (PSI) : Kursus '20 hours breastfeeding training course for health care workers'.			✓	Meningkatkan pengetahuan jururawat dalam mengendalikan pembelajaran penyusuan susu ibu kepada ibu ibu	~ Kursus telah dikendalikan bagi 5 cohort jururawat dan bidan pada tahun 2014 ~ Akan diteruskan pada tahun 2015
Pendidikan kesihatan kepada pesakit-pesakit di Pusat/klinik Kesihatan			✓	Memberikan pendidikan kesihatan kepada masyarakat untuk lebih mengetahui tentang kepentingan kesihatan dan membudayakan cara hidup sihat.	Ceramah di beri berkumpulan dan individual oleh jururawat.
Ceramah Kesihatan kepada ibu-ibu mengandung di Pusat/klinik Kesihatan			✓	Memeberi pendidikan kesihatan kepada masyarakat untuk lebih mengetahui tentang kepentingan kesihatan dan membudayakan cara hidup sihat	Ceramah di beri berkumpulan seminggu sekali
BAHAGIAN PERMAKAMAN MASYARAKAT					
Penambahan sesi klinik kauseling permakanan di Pusat-pusat Kesihatan			✓	memendekkan tempoh masa menunggu bagi mendapatkan perkhidmatan kaunselling permakanan dari Pegawai Penjaga Zat Makanan yang melebihi 3 bulan dari tarikh pesakit dirujuk oleh Pegawai Perubatan / Jururawat	Pusat Kesihatan yang terlibat : ~ Pk Jubli Perak Sengkurong : Penambahan sesi klinik konsultasi permakanan bagi ibu mengandung. ~ PK Pengiran Anak Puteri Hajah muta-Wakillah Hayatul Bolkihah: Penambah sesi klinik konsultasi pemakanan bagi ibu mengandung. ~ PK Seria : Penambahan sesi klinik konsultasi pemakanan bagi: a- Kanak-kanak dan ibu mengandung. b- Pesakit Luar

National Strategy on Maternal Infant and Young Child Nutrition (MIYCN) for Brunei Darussalam 2014-2020	✓		<p>~ Meningkatkan kadar PSI secara eksklusif pada 6 bulan pertama kelahiran.</p> <p>~ Menahan peningkatan kadar obesiti di kalangan 2-5 tahun.</p> <p>Sistem penjagaan kesihatan yang komprehensif dan menekankan kecemerlangan perkhidmatan.</p>	<p>~ Pelaksanaan tindakan-tindakan yang telah dikenalpasti di dalam National Strategy on maternal infant and young child Nutrition (MIYCN) 2014 - 2020.</p> <p>~ Sebagai dasar kebangsaan dalam mempromosi kesihatan bagi bakal ibu dan kanak-kanak (0-5 tahun)</p>
Program Kesihatan sekolah (kantin sekolah) berterusan	✓		<p>Menguaatkuasakan panduan sistem lampu isyarat dan meningkatkan kualiti dan keselamatan makanan dalam penjualan makanan & minuman di kantin sekolah untuk dipatuhi oleh pengusaha kantin</p> <p>Memberikan idea dan demonstrasi jenis-jenis hidangan dan masakan sihat</p> <p>menambahkan kesedaran dan pengetahuan kepada semua warga sekolah mengenai permakanan sihat mengikut panduan yang ada</p>	<p>Bengkel meningkatkan kualiti makanan & minuman di kantin-kantin sekolah berkerjasama dengan Kementerian pendidikan bermula pada September 2012 sebanyak 5 cohorts</p> <p>Pemantauan kantin-kantin sekolah secara berterusan bagi kantin-kantin yang telah menyertai bengkel yang tersebut diatas</p>
Pendidikan Permakanan berterusan		✓	<p>Meningkatkan pengetahuan sains permakanan bagi menambahkan kefahaman serta kesedaran mengenai kaedah / tatacara amalan permakanan yang sihat yang sesuai mengikut kepada kumpulan sasaran</p> <p>Menyebarkan dan berkongsi maklumat permakanan menggunakan kaedah yang mudah difahami oleh orang ramai</p>	<p>Beberapa sesi telah diadakan antaranya: _</p> <p>Sesi - sei mengajar kepada mahasiswa/mahasiswi Institut Sains kesihatan PAPRSB, UBD</p> <p>Sesi mengajar dalam refreshers course bagi jururawat kesihatan masyarakat</p> <p>Taklimat Permakanan sihat dan keselamatan Makanan pada pengusaha dan pengendali restoran atau premis makanan.</p>
Program Promosi Kesihatan Mengenai Permakanan			<p>Meningkatkan kesedaran dan menerapkan tatacara Amalan Permakanan yang Sihat kepada kumpulan sasaran</p>	<p>Ceramah Permakanan Sihat ke Maktab-Maktab & Sekolah-Sekolah Rendah dan Menengah</p>

			<p>Menyebarkan maklumat permakanan sihat yang terkini kepada orang ramai</p>	<p>Ceramah Permakanan sihat di Brunei Shell Petroleum (BSP)</p> <p>Caramah Penyusuan Susu Ibu</p> <p>Mukim Sihat</p> <p>Rakaman Rancangan Menu Sihat untuk bulan ramadhan</p> <p>Ceramah Permakanan sihat kepada ahli-ahli persatuan down syndrome</p> <p>Ekspo kempen kebangsaan pencegahan dan pengawalan penyakit tidak berjangkit</p> <p>Forum awam sempena Kempen Kebangsaan Pencegahan dan Pengawalan Penyakit-Penyakit tidak berjangkit</p> <p>Rangkaian Radio RTB, Klinik Sihat (Sempena Hai Kesihatan Sedunia dan Sambutan Minggu Penyusuan Susu Ibu Sedunia)</p> <p>Rangkaian TV Nasioan, Program Menu Sihat sepanjang bulan ramadhan</p>
Konsultasi Permakanan			<p>Meningkatkan kesedaran dan pemahaman dalam menerapkan amalan permakanan yang sihat kepada kumpulan sasaran</p> <p>Menyebarkan maklumat permakanan sihat yang mudah diterima kepada orang ramai</p>	<p>KKBS: Penyediaan menu 4 minggu bagi peserta Program Khidmat Bakti Negara (PKBN)</p> <p>Kementerian Pendidikan: Berkerjasama dengan sekolah sukan dalam penyediaan menu-menu bagi penuntut sekolah sukan</p> <p>Hakim-Hakim bagi Pertandingan memasak menu sihat bagi program Mukim Sihat</p> <p>JPKE: Penyediaan Garispanduan keperluan tenaga & nutrien sebagaimana yang dikehendaki oleh pihak JPKE</p> <p>Jabatan Penjara: Menjadi jaks Pelawat dan memperbaiki status permakanan bagi penghuni penjara</p>

<p>The 10th One Asia Breastfeeding Partners Forum, 27-30 Oktober 2014</p>			<p>Memperkuuhkan gerakan melindungi, mempromosi dan menyokong amalan penyusuan susu ibu dan rangkaian diantaa kerajaan, agensi bukan kerajaan dan agensi bangsa - bangsa bersatu (United Nation)</p> <p>Mempertingkatkan dan mengekalkan minat dan prioriti ke atas tindakan-tindakan yang melindungi, mempromosi dan menyokong amalan penyusuan susu ibu dan permakanan optima anak damit dan kanak - kanak kecil</p> <p>Merealisasikan komitmen dan janji kerajaa Brunei Darussalam dalam memperkuuhkan MIYCN sepertimana pihak WHO dalam MIYCN Comprehensive Implementation Plan (WHO 2012) dan juga The Global Strategy of Infant and Child Feeding (WHO 2002)</p> <p>Memberikan peluang kepada pakar MICYN tempatan dan antarabangsa untuk berinteraksi, mewujudkan jaringan yang kukuh atas dasar persefahaman dan persahabatan, bertukar dan berkongsi pengalaman, ilmu dan amalan terbaik berkaitan MIYCN</p> <p>Memperkasa dan membuat saranan berkaitan kepentingan MIYCN diseluruh sektor kerajaan, swasta dan keseluruhan komuniti di Negara Brunei Darussalam akan betapa mustahaknya permakanan awal yang optima dalam menangani dan memerangi beban double-burden of malnutrition iaitu kekurangan zat makanan dan gejala obesiti</p>	<p>Peserta forum terdiri daripada peserta antarabangsa (Negara ASEAN), peseta tempatan daripada pegawai yang relevan dari Kementerian Kesihatan, Kementerian Pendidikan, Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan, Kementerian Perindustrian dan Sumber-Sumber Utama, Jabatan Perdana Menteri, Kementerian Pertahanan, dan Kementerian Hal Ehwal Ugama. Selain itu, penyertaan juga dibukakan kepada agensi-agensi bukan kerajaan, termasuk pusat Kesihatan Panaga, Pusat Perubatan Jerudong Park, Majlis Wanita, ahli-ahli kumpulan sokongan penyusuan susu ibu dan persatuan belia</p>

Public Forum on Breastfeedin, Breastfeeding for a Healthy Future			<p>i) Sebagai inisiatif kerajaan bagi mempromosikan, menyokong dan melindungi amalan penyusuan susu ibu (PSI), dan seterusnya meningkatkan kadar amalan PSI dan seterusnya meningkatkan kadar amalan PSI dikalangan ibu-ibu di Negara Brunei Darussalam</p> <p>ii) Memberi pengetahuan dan informasi kepada orang awam mengenai kebaikan penyusuan susu ibu dari segi kesihatan, ekonomi, persekitaran dan juga dari segi perspektif Islam, serta kesan-kesan negatif penggunaan susu formula</p> <p>iii) Meningkatkan kesedaran bagi kepentingan penubuhan kumpulan pendorong penyusuan susu ibu bagi membantu ibu - ibu menangani masalah semasa penyusuan</p> <p>iv) Meningkatkan kesedaran orang awam terutama ketua - ketua Jabatan dalam menyokong amalan penyusuan ibu dikalangan ibu-ibu bekerja dalam menyediakan persekitaran tempat bekerja yang menyokong amalan penyusuan susu ibu</p>	<p>Panel forum terdiri daripada konsultan daripada Jabatan Pediatrik dan Obstetrik dan Ginekologi, Hospital Ripas, Penceramah undangan dari UNISSA dan juga konsultan jemputan negara dari Malaysia</p>
Career Exhibition			<p>Memberigakan profesi yang ada di kementerian kesihatan kepada orang ramai khususnya profesi Dietitian & Nutritionist</p>	
BAHAGIAN PSIKOLOGI MASYARAKAT				
Penambahan Perkhidmatan Psikologi di beberapa pusat / klinik kesihatan			<p>Untuk mengimbangi perkhidmatan penjagaan kesihatan Asasi yang menyeluruh (holistik) dan komprehensif</p> <p>Untuk mengembanguaskan lagi skop perkhidmatan yang diberikan oleh Bahagian ini</p>	<p>Memberikan penilaian psikologi dan juga sesi intvensi seperti psikoterapi secara individu, keluarga dan / atau berkelompok jika diperlukan</p> <p>Percubaan jadual tersebut akan dilaksanakan pada bulan Disember 2015</p>
Perkhidmatan perlindungan wanita dan kanak-kanak (women and child protection sservices)			<p>Penigkatan kes rogol dan penderaan kanak-kanak remaja dan wanita di Negara Brunei Darussalam dari setahun ke setahun</p>	<p>Kerjasama dengan hospital children and young person protection committee</p> <p>Perkhidmatan yang lebih fokus dengan mengadakan klinik psikologi khas untuk klien dibawah perkhidmatan ini pada setiap Hari Rabu dan Khamis</p> <p>Klinik ini bermula oada tahun 2012 dengan mengkhaskan satu hari sahaja dalam seminggu</p>
Perkhidmatan kanak - kanak dan remaja termasuk kanak -kanak dan remaja yang berkeperluan khas (children with special needs)			<p>Memberikan perkhidmatan psikologi yang komprehensif dan holistik di seluruh negara kepada kanak-kanak dan remaja termasuk mereka yang berkeperluan khas untuk membolehkan kanak - kanak dan remaja mendapat pencapaian hidup seoptima mungkin</p>	<p>menjalankan penilaian intelektual dan psikologi kepada kanak kanak dan remaja yang dirujuk</p> <p>kerjasama dengan perkhidmatan kesihatan sekolah, child development team, Unit Pendidikan Khas, Pusat Bahagia termasuk NGO seperti SMARTER, Pusat Ehsan dan lain-lain</p> <p>Memberikan perhatian kepada intevensi, pendekatan terapi kepada kanak-kanak dan remaja yang memerlukan</p>

Perkhidmatan Psikologi kesihatan			<p>Memberikan perkhidmatan psikologi yang komprehensif dan holistik di seluruh negara dengan mendokong pelan tindakan penangan masalah penyakit tidak berjangkit terutama dalam menitik beratkan hubungan antara kepentingan kesihatan mental (wellness) dan penjagaan kesihatan fizikal.</p>	<p>Memberikan ceramah seperti: Pendidikan psikologi kepada agensi-agensi kerajaan, swasta dan orang awam, seperti kompleks rumah kebajikan, institusi tinggi, sekolah, early bird program dan YASKA</p> <p>Tempoh percubaan untuk pelaksanaan program psikologi kesihatan, memfokuskan kepada kes-kes berkaitan bully dan juga addictions</p>
Jerayawara Kempen Kesedaran Kesihatan Mental dan Perkhidmatan Psikologi Masyarakat di Pusat-Pusat Kesihatan			<p>Untuk meningkatkan kesedaran di kalangan orang ramai akan kepentingan kesihatan mental dan penjagaannya</p> <p>Juga memberigakan akan perkhidmatan yang diberikan oleh MOH</p>	Jerayawara akan diadakan oleh psikologis yang bertugas di pusat kesihatan masing- masing
Kempen kesedaran kesihatan mental peringkat Negara 'mind your mind' - jaga minda kita			<p>Untuk meningkatkan kesedaran di kalangan orang ramai akan kepentingan kesihatan mental dan penjagaannya</p> <p>Juga memberigakan akan perkhidmatan yang diberikan oleh MOH</p>	Melalui jerayawara yang telah dan akan diadakan bagi penyaringan kesihatan mental di beberapa pusat kesihatan seperti PK PAPHMWHB, PK PAPHRSB, PK Muaram PK Jubli Perak Sengkong, PK Berakas A dan juga ditempat tempat awam seperti Times Square Berakas, The Mall Gadong dan juga beberapa kerjasama Bahagian Psikiatri Komuniti dan Pusat Promosi Kesihatan
Membuat community outreach initiatives: 1. Leaflet trails 2. Community mental wellness screening 3. Mental Health Promotion in media and social media 4. Home visits			<p>Untuk memberikan perkhidmatan psikologi kepada mereka yang memerlukan</p> <p>untuk meningkatkan kesedaran di kalangan orang awam terutama sekali di kawasan pedalaman akan kepentingan kesihatan mental dan penjagaannya</p> <p>Juga memberikan akan perkhidmatan yang diberikan oleh MOH</p>	<p>Melalui laman facebook dan Instagram</p> <p>membuat lawatan ke agensi - agensi kerajaan dan swasta, sekolah-sekolah rumah-rumah pesakit dan tempat awam yang lainnua seperti Pusat Membeli belah.</p>
Klinik Kesihatan Mental Komuniti di Pusat Kesihatan Sg Asam secara percubaan			<p>Memberikan perkhidmatan kesihatan mental yang berkualiti secara integratif, holistik dan menyeluruh bagi masyarakat umum ke arah penerapan dan mengintegrasikan perkhidmatan kesihatan mental ke perkhidmatan asasi</p>	Para doktor (psikiatris) dan juga jururawat yang berkenaan pada setiap hari rabu
Sambutan Hari Kesihatan Mental " Dignity in Mental Health"			<p>Meningkatkan kesedaran orang ramai akan kepentingan penjagaan kesihatan mental dan juga perkhidmatan-perkhidmatan yang diberikan oleh kementerian kesihatan</p>	<p>Diadakan di pusat membeli belah, The Mall Gadong (10.10.2015) bagi daerah Brunei Muara dan di Sentral Mall KB (17.10.2015) bagi Daerah Belait. Juga di Dewan Masyarakat Tutong (22.10.2015) bagi daerah tutong</p> <p>Akan dilanjutkan kepada Daerah Temburong di bulan November 2015.</p>

<p>Program "Illness Management recovery" yang dijalankan bersama beberapa kumpulan ahli professional kesihatan yang lain di pusat kesihatan PAPHRBS secara percubaan</p>			<p>Memberikan perkhidmatan kesihatan mental yang berkualiti secara integratif, hollistik dan menyeluruh bagi masyarakat umum, kearah penerapan dan mengintegrasikan perkhidmatan kesihatan mental ke perkhidmatan kesihatan asasi</p> <p>Menerapkan mental health gap dikalangan orang ramai</p> <p>✓ Sistem penjagaan kesihatan yang komprehensif dan menekankan kecemerlangan perkhidmatan</p>	<p>Menadakan program rehabilitasi kesihatan mental yang ditawarkan selama 9 minggu</p> <p>Program ini menawarkan ceramah-ceramah kesihatan mingguan yang berkaitan dengan penyakit dan perbincangan mengenainya</p> <p>Program ini akan ditangani oleh kumpulan ahli professional kesihatan bersekutu yang berkaitan seperti Psikologis, Jurupuluh Cara Kerja, Pegawai Kebajikan Perubatan dan juga para doktor dan jururawat psikiatri komuniti</p>
PEJABAT KESIHATAN DAERAH TUTONG				
<p>Health screening clinic (Nurse Led) di semua pusat-pusat kesihatan Daerah Tutong</p>			<p>Program bagi orang ramai 40 tahun keatas ini berfungsi sebagai program penyaringan untuk mengesan dan mencegah penyakit kronik seperti penyakit tekanan darah tinggi, kencing manis dan tinggi kolestrol pada peringkat awal pada individu yang tidak mempunyai simptoms atau tanda-tanda penyakit kronik.</p> <p>✓</p>	<p>program ini dimulakan pada bulan jun 2014 di ke empat-empat pusat kesihatan di Daerah Tutong. Ianya sebelumnya telah dilancarkan pada 2013 oleh YB Menteri Kesihatan</p>
<p>Drug Coverage Survey</p>			<p>memastikan keputusan peratus yang memakan ubat semasa program MDA yang pertama</p> <p>Mendapatkan liputan sebenar dan kadar pengambilan ubat</p> <p>Menilai kesedaran masyarakat mengenai program</p> <p>✓ mencari strategi untuk meningkatkan pengambilan ubat bagi pusingan MDA yang seterusnya</p>	<p>dimulakan pada jun 2014 sebagai susulan dari program penghapusan penyakit filariasis Limfatik kebangsaan yang telah dijalankan pada pertama kalinya pada bulan februari sehingga april 2013</p>
<p>Jerayawara Program Penghapusan Penyakit Filariasis Limfatik (untut) bagi penduduk mukim lamunin, Ukong dan Rambai fasa ke dua</p>			<p>Memberikan maklum balas kepada penduduk yang terlibat dalam program MDA yang telah dijalankan untuk memperbaiki lagi respon serta sambutan penduduk tentang program tersebut bagi pusingan kedua</p> <p>memberikan kesedaran kepada penduduk yang terlibat tentang pentingnya penghapusan penyakit untuk kawasan yang dikenali pasti untuk memastikan negara kita dapat di usyiharkan bebas Untut mengikut saranan persatuan kesihatan duna (WHO)</p> <p>✓</p>	<p>Sesi dialog bagi mengenai program penghapusan penyakit filariasis Limfatik (Untut) telah diadakan dengan penduduk Mukim lamunin, Ukong dan Rambai:</p> <p>Pada 10 Setember 2014 bersama Pegawai Daerah Tutong dengan Penghulu Mukim Lamunin, Ukong dan Rambai di Pejabat Daerah Tutong</p> <p>Pada 16 September 2014 di sekolah menengah kampung menengah mukim lamunin.</p>
<p>Pemberian ubat bagi program MDA program penghapusan penyakit filariasis Limfatik (untut) kebangsaan fasa kedua</p>			<p>Matlamat pemberian ubat berskala besar ini untuk membebaskan generasi yang akan datang dari dijangkiti atau mendapati elephantiasis (kaki gajah) dan hidrosil</p> <p>Memutuskan kitaran jangkitan antara nyamuk dan manusia</p> <p>✓ Memberhentikan transmisi jangkitan filariasis</p>	<p>Bermula 22 september sehingga 22 november 2014 bagi pusingan kedua</p> <p>Pemberian ubat dari rumah ke rumah dengan sasaran penduduk hampir 7000 orang</p>

Jerayawara program kesedaran denggi di kalangan penuntut-penuntut sekolah di kawasan Bukit Beruang Daerah Tutong.			✓	Hasil pemantauan menunjukkan peningkatan kes-kes denggi di kawasan Bukit Beruang dalam tempoh masa 3 bulan	Kawasan berkenaan mempunyai banyak peningkatan kes denggi Jerayawara diadakan pada: 8 oktober 2014 di sekolah rendah perpindahan kampung Bukit Beruang 16 oktober 2014 di Pusat Tingkatan Enam Tutong
Majlis mempromosi klinik berhenti merokok di dewb utama kompleks Dewan Kemasyarakatan Daerah Tutong			✓	Tujuan majlis ini diadakan untuk memberigakan Klinik berhenti merokok yang baru yang dilaratkan ke empat-empat pusat kesihatan di Daerah Tutong serta dikendalikan oleh jururawat (Nurse led clinic)	Majlis mempromosikan dilaksanaka pada 19 september 2014 dengan memanggil ketua-ketua cawangan agensi-agensi kerajaan dan bukan kerajaan serta individu yang berkepentingan serta orang ramai dan penuntut sekolah
PEJABAT KESIHATAN DAERAH BELAIT					
Drug Coverage Survey			✓	Sebagai pemantauan kepada program penghausan penyakit untuk fasa I	Dijalankan sebagai susulan kepada program Penghapusan Penyakit untuk Fasa I yang telah dijalankan pada awal tahun 2013
Perkhidmatan ultrasound bagi ibu mengandung di pusat kesihatan seria			✓	Dengan adanya perkhidmatan ini, telah memudahkan ibu mengandng dari kawasan mukim Seria, Sungai Liang dan Labi untuk menjalankan pemeriksaan di Pusat Kesihatan Seria dan sekaligus meringankan bebanan kerja di Hospital Suri Seri Begawan	Perkhidmatan Ultrasound sebelum ini hanya deiberikan di Hospital Suri Seri Begawan
Klinik berhenti merokok secara nurse-led di semua pusat dan klinik kesihatan di Daerah Belait			✓	Ini adalah selaras dengan klinik berhenti merokok di semua Daerah. Ia juga akan meningkatkan kawasan tadahan bagi perkhidmatan tersebut.	Perkhidmatan Klinik berhenti merokok sebelum ini hanya diberikan di Pejabat Kesihatan Kuala Belait
Hari keluarga peringkat Daerah Belait, Zon 1			✓	Hari keluarga diadakan setiap tahun dan merupakan aktivii riadah bagi mukim di daerah Belait	Setiap tahun acara riadah ini dikendalikan oleh Pejabat Daerah Belait dengan kerjasama ahli persatuan mukim dan kampung dan juga agensi kerajaan dan swasta. Kebiasaannya, pihak daerah mengundang supaya diadakan aktiviti seperti health screening pada acara tersebut
Perkhidmatan psikologi masyarakat dilaratkan ke pusat dan klinik kesihatan di Daerah Belait			✓	Dengan adanya perkhidmatan ini, diharapkan akan memudahkan pesakit berjumpa dengan pegawai psikologi di klinik kesihatan mereka dan memenuhi matlamat Pusat Kesihatan sebagai One Stop Centre	Perkhidmatan Psikologi masyarakat hanya diberikan di Hospital Suri Seri Begawan
program pemeriksaan kesihatan di pusat-pusat kesihatan			✓	Satu program pemeriksaan kesihatan telah dirancang	Dilancarkan pada 11 Mei 2013 di Pusat Kesihatan Sungai Liang
Membaik pulih struktur luar Pusat Kesihatan Sungai Liang			✓	Struktur luar pusat kesihatan sungai Liang tidak stabil disebabkan tanah yang surut dan bangunan tersebut terletak di lereng bukit.	Beberapa syarikat yang mempunyai kepakaran dalam bidang pemulihan struktur telah dikealpasti dan diberikan tawaran

Program penghapusan Penyakit Untut Fasa ke Dua		✓		Untuk mendoatkan pengisytiharan Negara Brunei Darussalam sebagai salah sebuah Negara yang bebas penyakit Untut daripada 'Badan Kesihatan Sedunia' WHO	Dijalankan di mukim-mukim terlibat
PUSAT KESIHATAN DAERAH TEMBURONG					
Penubuhan Kumpulan Pendorong Penyusuan dari Ibu ke ibu			✓	Meningkatkan lagi kadar penyusuan susu ibu secara eksklusif pelantikan jururawat sebagai breastfeeding advisor	Kumpulan ini dijalankan oleh jururawat bahagian kesihatan
Membaikpulih dan mengubahsuai klinik Kesihatan Temburong		✓		Dilaksanakan untuk menyediakan ruang oengembangan perkhidmatan	bermula april 2013 an berakhir 7 Julai 2014. Mula digunakan pada 28 Julai 2014
Klinik Cara Hidup Sihat bermula di Daerah Temburong			✓	Klinik cara hidup sihat akan diadakan di pejabat kesihatan Temburong untuk mengurangkan jarak perjalanan bagi klien di Daerah Temburong	Dilaksanakan pada November 2014 Aktiviti dijalankan oleh kakitangan Hospital Pengiran Isteri Hajah Mariam dan Pusat Promosi Kesihatan Pejabat kesihatan Temburong menyediakan 1 bilik sebagai bilik gym untuk klinik cara hidup sihat dan 1 bilik konsultasi.
Pengiktirafan ISO 17025		✓		Sistem penjagaan kesihatan yang komprehensif menekankan kecemerlangan perkhidmatan memastikan kualiti kerja mencapai piawaian antarabangsa memastikan warga perkhidmatan yang cekap dan berkualiti	ISO 17025 adalah salah satu piawaian antarabangsa
Persediaan pengiktirafan ISO 15187			✓	Sistem penjagaan kesihatan yang komprehensif menekankan kecemerlangan perkhidmatan memastikan kualiti kerja mencapai piawaian antarabangsa memastikan warga perkhidmatan yang cekap dan berkualiti	ISO 15187 adalah salah satu piawaian antarabangsa
Mengemaskini TPOR Jabatan Perkhidmatan Sainifik (JPS)			✓	Sistem penjagaan kesihatan yang komprehensif menekankan kecemerlangan perkhidmatan Peraturan dan Dasar yang efektif bagi memastikan perlindungan untuk semua memastikan proses kerja teratur dan dikemaskini	meneliti mengemaskini mencadang dan mencetak baru Buku Panduan TPOR JPS

Menyediakan dan mewujudkan metodologi yang dikenalpasti mengikut piawaian antarabangsa yang diiktiraf bagi mendokong penguatkuasaan Akta Kesihatan Awam Makanan (Penggal 182) dan Peraturan - Peraturan 3 Jenis Ujian Setahun	✓		<p>Sistem penjagaan kesihatan yang komprehensif menekankan kecemerlangan perkhidmatan</p> <p>Peraturan dan Dasar yang efektif bagi memastikan perlindungan untuk semua</p> <p>memastikan proses kerja teratur dan dikemaskini</p> <p>Memperluaskan skop perkhidmatan</p> <p>Meningkatkan kemahiran dan kepakaran pegawai tempatan</p> <p>Mengurangkan kos perbelanjaan menghantar sampel untuk dianalisa diluar Negara. Melindungi pengguna untuk memakan makanan yang berkualiti dan selamat</p>	Menyediakan dan mewujudkan metodologi yang dikenalpasti mengikut piawaian antarabangsa yang diiktiraf bagi mendokong penguatkuasaan akta kesihatan Awam Makanan (Penggal 182) dan Peraturan - Peraturan 3 jenis ujian setahun
JABATAN PERKHIDMATAN KESIHATAN ALAM SEKITAR				
Penamaan semula Perkhidmatan Kesihatan Alam Sekitar, Jabatan Perkhidmatan Kesihatan	✓		<p>Gelaran nama 'Perkhidmatan Kesihatan Alam Sekitar' sebagai agensi utama yang bertanggungjawab ke atas kesihatan awam adalah mengelirukan, samada di dalam negara malahan juga di peringkat antarabangsa.</p> <p>Diperingkat antarabangsa, ' kesihatan alam sekitar' adalah salah satu terma yang digunakan bagi sebahagian tanggungjawab kesihatan awam saja bukan keseluruhannya</p>	<p>Nama Perkhidmatan Kesihatan Alam Sekitar dicadangkan ditukar menjadi "Jabatan Perkhidmatan Kesihatan Awam"</p> <p>Cadangan ini hanya melibatkan pertukaran nama gelaran Pengarah Kesihatan Alam Sekitar dan Penolong Pengarah Alam Sekitar menjadi Pengarah Perkhidmatan Kesihatan Awam dan Penolong Pengarah Kesihatan Awam</p> <p>Cadangan ini tidak melibatkan sebarang perubahan kepada peruntukan kewangan</p>
Pengubalan Akta Kesihatan Awam (baru)	✓		<p>Mengawal perkara-perkara yang berkaitan dengan kesihatan awam, termasuk kawalan vektor, kesihatan alam sekitar dan sanitasi</p> <p>Menyokong pelaksanaan inisiatif bagi Ease of Doing Business</p>	
Pengubalan "Peraturan Kesihatan Awam (Makanan) (Kebersihan Makanan)" di bawah Akta Kesihatan Awam (Makanan) Penggal 182.	✓		Memberikan garis panduan mengenai kebersihan premis makanan bagi pengusaha premis makanan	
Pindaan akta Penyakit berjangkit Penggal 204	✓		Memastikan akta penyakit berjangkit yang sedia ada memenuhi kehendak WHO International Health Regulation 2005	
Program Penghapusan Penyakit Limfatik Filaria Kebangsaan	✓		<p>Mendokong usaha WHO ke arah penghapusan penyakit Filaria di Rantau Pasifik Barat (WPR)</p> <p>Melibatkan pengagihan ubat secara berkelompok / beramai-ramai (Mass Drug Administration, MDA) di 8 buah mukim yang telah dikenalpasti</p> <p>Peratus liputan ubat MDA (reported MDA coverage) diperlukan pada kadar minima dibawah 65% untuk menghapuskan penyakit tersebut</p>	Program ini telah dimulakan pada bulan Januari tahun 2013

Penelitian semula Program Kawalan Tibi Kebangsaan, dengan kerjasama pihak WHO	✓		Untuk memastikan Program Tibi Kebangsaan adaah selaras dengan keadaan semasa dan amalan di peringkat antarabangsa	Program kawalan Tibi Kebangsaan telah dilancarkan pada tahun 2000 bagi mengukuhkan usaha Kementerian kesihatan didalam semua aspek pengawalan dan rawatan penyakit Tibi, termasuklah perkembangan, Perancangan dan Pelaksanaan dasar-dasar yang berkaitan dengan kawalan penyakit Tibi Statistik kementerian kesihatan menunjukkan oenurunan tren kes jangkitan Tibi di Negara Brunei Darussalam
Program Pencegahan dan Pengawalan Penyakit Denggi	✓		Untuk mencegah dan mengawal kadar jangkitan demam denggi di Negara Brunei Darussalam	Seluruh strategi pengawalan, sebagaimana Pelan serantau Pencegahan dan Kawalan Denggi dilaksanakan iaitu contact tracing, entomology surveillance, vector control and health education
Program Kewaspadaan Penghapusan Penyakit Malaria	✓		Mengekalkan Status Negara Brunei Darussalam Bebas Malaria	Negara Brunei Darussalam telah diisytiharkan bebas dari malaria pada tahun 1987
Projek Menangani Insiden Keracunan Makanan di Sekolah - Sekolah	✓		Untuk mencegah dan mengawal insiden dan kes-kes keracunan makanan di sekolah - sekolah	Meliputi: Latihan bagi pengendali - pengendali makanan di sekolah - sekolah termasuk dapur sekolah dan kantin sekolah Penyediaan SOP pengendalian insiden kes keracunan makanan bagi perkhidmatan kesihatan Alam Sekitar
Penelitian Semula Program Pemeriksaan Pekerja Asing	✓		Untuk memastikan setiap pekerja asing yang bekerja di Negara Brunei Darussalam memenuhi kehendak-kehendak kesihatan	Meliputi: -Penelitian semula kehendak-kehendak kesihatan bagi program ini supaya selaras dengan amalan antarabangsa dan pada masa yang sama, meneliti garispandu Pemeriksaan Kesihatan Pekerja Asing Yang Sedia Ada - Penelitian semula workflow Program Pemeriksaan Kesihatan khususnya di Pusat Pemeriksaan Kesihatan Berakas, selaras dengan perintegrasian BruHIMS bagi Program ini